

Iskra

Po mladinskem kongresu

Vsekakor je bil nedavni mladinski kongres v Krškem v nekem smislu nenavaden. O njem niso udeleženci nič govorili, da je zgodovinski, prelomen, odločilen in podobno, temveč so v odkriti in nekonvencionalni besedi jasno povedali svoja stališča, želje in hotenja mlade generacije v danem trenutku in danem prostoru.

Tudi spremljajoče prireditve med kongresom, v glavnem je bila to glasba, so dajale svojevrsten pečat sestanku mladih, ki so znali tudi samokritično spregovoriti o svojih slabostih in pomanjkljivostih pa tudi o tem, da je prihodnost v njihovih rokah in, da imajo na voljo samo en čas in to naš čas.

V nekem smislu so neobičajni tudi sklepi, priporočila in spoznanja kongresa, ki je delal po komisijah in potem svoje delo strnil v določene zaključke. Ti zaključki, priporočila in sklepi so namreč zelo konkretni, saj so se, na primer, mladinci zavzeli za neposredne volitve na vseh ravneh in kongres je to pobudo sprejel. Dalje mladinci predlagajo spremembo 638. člena Zakona o združenem delu v smislu, da bi ne obravnaval stavke kot kršitve delovne obveznosti, oz. samoupravljalne funkcije.

Po mnenju mladine bi bilo usmerjanje mladih v vojaške poklice povsem drugačno, če ne bi bilo vprašanje v zvezi z JLA še do nedavnega tabu tema.

Dalje so mladinci menili, naj zgodovinopisje dokončno razreši vprašanje v zvezi z Dachauskimi procesi in je zato potrebno zgodovinarjem omogočiti vpogled v dokazna gradiva, ki so še zaprta v arhivih. Predlagali so tudi moralno in politično rehabilitacijo po nedolžnem obsojenih v teh procesih, saj so kazensko že rehabilitirani.

To je samo nekaj izmed pobud in sklepov, ki jih je kongres sprejel, čeprav se mladinci zavedajo, da vsi ti sprejeti dokumenti še ne bodo spremenili stvarnosti. Revolucionarnost mladinske organizacije se namreč meri predvsem po tem, koliko ji uspeva, skupaj z drugimi organizacijami zagotoviti, da mladi postajajo oblikovalci in sooblikovalci našega skupnega današnjega in jutrišnjega dne.

D. Ž.

Samoizobraževanje

Teoretično znanje in dosedanje politične izkušnje so neizmerno dragocene. Brez njihovega poznavanja in kritičnega tehtanja, ki mora postati sestavina politične kulture, vseh naših kadrov in članstva ZK, si družbene preobrazbe, ki je pred nami, sploh ne bi mogli zamisliti. Vendar samo to znanje ne zadostuje.

Vsebinsko idejnopolitičnega usposabljanja v zvezi komunistov moramo opreti na sistematično znanstveno raziskovanje tistih novih perečih družbeno-razvojnih vprašanj, od katerih je odvisna revolucionarna strategija našega družbenega razvoja. Usmerili se bomo na zavestno usposabljanje marksistično opredeljenih raziskovalcev, ki nam samó s sistematičnim študijem in primerjavo naših ter svetovnih izkušenj, znanj in iskanj morejo izoblikovati odgovore na vprašanja o tem, kaj se je bistvenega spremenilo v razrednih strukturah sodobnega sveta in v naši družbi, kaj se je spremenilo v politični in vrednostni zavesti slojev, ki bodisi zavirajo, bodisi nosijo znanstveno tehnološko revolucijo, kakršne so značilnosti teh procesov v državah v razvoju, za kakšno realno humanejšo bodočnost se borujemo in po kakšnih poteh se je v svetu, ki se zdaj preobraža, mogoče zanjo bojevati.

V zvezi komunistov Slovenije, zlasti v vodstvih, v marksističnih centrih, listih in založbi Komunist, smo premalo storili za to, da bi vsak član lahko deloval tudi, kot soustvarjalec teoretičnih spoznanj zveze komunistov. Vsak član in vsaka osnovna organizacija ter vsaka akcijska oblika delovanja zveze komunistov mora dobiti možnost za oddajanje svojih teoretskih spoznanj v resnično odziven idejnoteoretični prostor. Pravčasne povratne informacije si bomo zagotavljali z usklajenim delovanjem organov, komisij, lista Komunist, marksističnih centrov, sistema idejnopolitičnega usposabljanja, sredstev javnega obveščanja, založništva in revialne publicistike.

Čeprav je bilo naše dosedanje teoretično in raziskovalno delo skromno in pomanjkljivo pa ostaja tudi velika večina tistih spoznanj, do katerih smo se dokopali v zadnjih nekaj letih, premalo uporabljena. Zato, da bi zagotovili prenos vseh relevantnih, predvsem pa novih teoretičnih spoznanj med članstvo, posebej pa v vodstva zveze komunistov, moramo najprej v vodstvih premagati pragmatizem in voluntarizem in začeti resno

razvijati sodobnejše in privlačnejše oblike množičnega posredovanja teoretičnih spoznanj.

Premagati moramo krizo in doseči motiviranost velikega dela članstva za stalno samostojno in pedagoško vodeno poglobljanje lastnega teoretičnega znanja. Pri tem se bomo opirali na pobude najustvarjalnejšega dela članstva, ki s kritiko dosedanjega teoretičnega dela v zvezi komunistov in pomanjkljivosti sistema idejnopolitičnega usposabljanja terja, da se iz sektorskih področij delovanja zveze komunistov preobrazita v temeljni sestavini demokratičnega oblikovanja in preverjanja celotne politike zveze komunistov.

Najslabše smo doslej razvili usposabljanje članstva v osnovnih organizacijah zveze komunistov in samoizobraževanje članov. Zato bomo bistveno okrepili skrb občinskih organizacij Zveze komunistov Slovenije za to usposabljanje, povečali odgovornost osnovnih organizacij ZK za sistematično uveljavljanje idejnoteoretičnega usposabljanja vseh članov. Samoizobraževanje bomo začeli dosledno uveljavljati, kot pogoj za vstop v vrste zveze komunistov in ostajanje v njih.

Za rast kvalitete, posodabljanje izvedbe in prilaganje vsebine idejnopolitičnega usposabljanja in marksističnega izobraževanja potrebam političnega delovanja članov med delovnimi ljudmi in mladino so odgovorni komiteji in drugi organi ZK v občinah in republikah. Marksistični centri in Politična šola CK ZKS z medobčinskimi študijskimi središči, založba in list Komunist pa so dolžni še z večjo prizadevnostjo in ustvarjalnostjo bogatiti teoretično, strokovno, andragoško in publicistično delo na tem področju delovanja zveze komunistov.

Strokovni in politični organi zveze komunistov in člani ZK morajo z večjo odgovornostjo sodelovati tudi pri izpopolnjevanju in izvajanju celotnega sistema družbenopolitičnega izobraževanja, ki poteka v okviru družbenopolitičnih, družbenih in društvenih organizacij. Zavzeti se tudi moramo za uspešnejše usklajevanje idejnopolitičnega usposabljanja v socialistični zvezi. Tako bomo preprečili podvajanje in neracionalnost na tem področju.

10. KONGRES ZKS

Centralni komitej
Zveze komunistov Slovenije

Vabilo

Vabimo vas na 11. zasedanje delavskega sveta SOZD Iskra, ki bo v torek, dne 22. aprila 1986 ob 9. uri, v prostorih Iskre PPC, Ljubljana, Trg revolucije 3, sejna soba v pritličju

z naslednjim predlogom dnevnega reda:

1. Potrditev sklepov 10. zasedanja DS SOZD Iskra z dne 18. 12. 1986 in korespondenčne seje ter informacija o izvršitvi in izvajanju sklepov
2. Predlogi planskih aktov:
 1. Samoupravni sporazum o izvajanju srednjeročnega plana SOZD Iskra za obdobje 1986—1990 na področju dejavnosti skupnega pomena
 2. Srednjeročni plan SOZD Iskra za obdobje 1986—1990
 3. Letni program SOZD Iskra za leto 1986 za uresničevanje ciljev in obveznosti iz srednjeročnega plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1986—1990 in uskladitev rasti OD v DSSS SOZD Iskra
 4. Dolgoročni plan Iskra 2000
Poročevalec: Zoran Polič, Ludvik Jelinčič
3. Poročilo o poslovanju SOZD Iskra v letu 1985
Poročevalec: Zoran Polič
4. Odobritev sredstev iz rezervnega sklada SOZD Iskra:
 1. Pokrivanje izgube po zaključnem računu za leto 1985 v TOZD Elektroakustika
 2. Financiranje izgradnje skladišča posebnih odpadkov
Poročevalec: Fabio Škopac
5. Predlogi poslovnega sveta ZT skupnosti:
 1. Gospodarski načrt Iskrine ino mreže za leto 1986
 2. Poročilo o poslovanju Iskrine ino mreže v letu 1985
3. Ustanovitev stalnega predstavnštva Iskre v Sofiji in v Alžiru
4. Uvedba likvidacijskega postopka za firmo Perles U. K. Ltd. London; sprememba statuta Iskrinih ino firm; dopolnitev sklepa o ustanovitvi IDC Avstrija
5. Izvajanje sklepov v zvezi s sanacijo firme IEL New York
6. Principi kadrovanja in razporejanja delavcev ino mreže Iskre
Poročevalec: Janez Vipotnik, Janez Čufar
6. Poročilo KO za spremljanje in uresničevanje Sporazuma o medsebojnem poslovnotehničnem sodelovanju med ZO PTT Slovenije in SOZD Iskra za leto 1985
Poročevalec: Franc Čuk
7. Poročilo komisije za družbeno institucionalno propagando za leto 1985
Poročevalec: Meta Maksimovič
8. 1. Zunanjetrgovinska menjava Iskre v I. kvartalu 1986
2. Problematika SOZD Iskra po novi zakonodaji na področju ekonomskih odnosov s tujino
Poročevalec: Miloš Resnik
9. Pristop DO Iskra servis v SOZD Iskra
Poročevalec: Pavle Gantar, Miro Stegnar
10. Poročilo razpisne komisije s predlogom za imenovanje treh članov KPO SOZD Iskra za tržništvo, za SLO in DS ter kadrovske politiko in izobraževanje ter za koordiniranje razvoja, proizvodnje in tržništva na področju telekomunikacij
Poročevalec: Avguštin Ciuha
11. Predlogi KOS SOZD Iskra o imenovanjih
 - delegatov v svet IKM
 - delegata v svet Iskre Srednje šole Kranj
 Poročevalec: Avguštin Ciuha
12. Vprašanja delegatov — odgovori na sklepe DS Iskra Delte
 - pobuda za uvedbo postopka za spremembo samoupravnih splošnih aktov SOZD Iskra
 - informacija o izvajanju sklepov glede vodenja SOZD Iskra in poteka reorganizacije
 Predsednik DS SOZD: Janez Kern

Stagnacija konvertibilnega izvoza

Iskra je v letošnjem prvem četrtletju, za zdaj so to šele ocene, izvozila za 56,3, uvozila pa za 26,5 milijonov dolarjev. Zaradi določene stagnacije konvertibilnega izvoza, bo Iskra Commerce še ta mesec predlagala delavskemu svetu SOZD Iskra, da uvede interno stimulacijo tega izvoza.

V Iskri Commerce ocenjujejo, da je Iskra v letošnjih prvih treh mesecih izvozila za 56,3 milijone dolarjev, kar je za desetino več kot v enakem obdobju lani. Povečanje gre predvsem na račun večjega klirinškega izvoza, saj je bil za 28% večji in je znašal 21,7 milijonov dolarjev, medtem ko je bil konvertibilni le za odstotek večji kot lanski in je dosegel 34,6 milijonov dolarjev. Temu ustrezno se je spremenila tudi struktura Iskrinega izvoza — razmerje je zdaj 39:61.

Vzroki za stagnacijo konvertibilnega izvoza so več, ali manj znani, glavni pa je vsekakor v tehnološkem zaostajanju za konkurenco na mednarodnih tržiščih.

Pomočnik glavnega direktorja Iskre Commerce za zunanjo trgovino Miloš Resnik takole ocenjuje Iskrin izvoz v prvem trimesečju:

»Še sredi marca smo se bali, da bomo imeli velik izpad konvertibilnega izvoza v primerjavi z enakim obdobjem lani, to pa bi po sedanjih novi zakonodaji vplivalo na družbeno priznane repopotrebe in na zmanjšanje uvoznih možnosti v drugem četrtletju. Z dod-

atnimi napori nam je z Iskrinimi tovarnami v marcu le uspelo več izvoziti na konvertibilno tržišče in se tako izogniti omenjenim problemom. Vse bolj pa ugotavljamo, da postaja konvertibilni izvoz manj zanimiv. Dinarska vrednost dolarja se je v zadnjem letu dni povečala za približno 30%, cene v Jugoslaviji pa so v tem obdobju poskočile tudi za 100%. Izvoz je torej dohodkovno manj donosen, seveda pa je takšna preusmeritev na domače tržišče kratkoročno gledano verjetno razumljiva, dolgoročno pa nikakor ne: poznejše vračanje na določena tuja tržišča je izredno drago, vprašljivo pa je tudi, če je takšna vrnitev sploh možna zaradi močne svetovne konkurence. Da bi v Iskri znova spodbudili konvertibilni izvoz, bo Iskra Commerce že na prvem zasedanju delavskega sveta naše celotne sestavljene organizacije predlagala, da uvedemo interno stimulacijo za konvertibilni izvoz in tako ta problem vsaj nekoliko omilimo,« poudarja vodja zunanje trgovinske dejavnosti v Iskri Commerce Miloš Resnik.

Ocena Iskrinega uvoza v prvem četrtletju pa je takšna: pre-

vidoma je znašal uvoz 26,5 milijonov dolarjev — 22,6 milijonov s konvertibilnega in 3,9 milijonov dolarjev s klirinškega tržišča. Miloš Resnik je takole na kratko komentiral Iskrin uvoz: »Giblje se na približno enaki ravni kot lani,

večje probleme pa pričakujemo že v drugem četrtletju in pozneje, saj našim dobaviteljem v tujini ne moremo točno napovedati, kdaj bodo dobili plačilo...«

Lado Drobež

V Moskvi smo predstavili digitalne telekomunikacije

Na tridnevem simpoziju je Iskra te dni v Moskvi predstavila elektronsko centralo SI 2000, terminale, prenosne sisteme in optične zveze. Simpozija se je udeležilo nad 130 sovjetskih strokovnjakov. Na bližnji mednarodni razstavi SVJAZ '86 bomo predstavili sistem 12.

Po predstavitev Iskrinih digitalnih telekomunikacij v nekaterih deželah Afrike, Azije in vzhodne Evrope, je bil pred dnevi podoben simpozij tudi v sovjetskem glavnem mestu Moskvi. Že po tradiciji so na njem sodelovali Telematika, ISEZ, CEO in Iskra Commerce.

V ospredju tokratne predstavitve je bila digitalna centrala SI 2000, s katero želi Iskra prodreti na sovjetsko tržišče.

Svoj prispevek na področju digitalne teleinformatike sta predstavili tudi ISEZ in Elektrooptika, pogrešali pa smo Delto.

Simpozija se je v treh dneh udeležilo nad 130 sovjetskih strokovnjakov z znanstvenega, tehnično-eksploatacijskega in komercialnega področja, kot tudi iz ministrstva zvez, prometa in informatike, energetike itd.

Ocena sovjetskih gostov na simpoziju je bila ob zaključku izredno laskava, za Iskro pa je bila: ta prireditev gotovo pomemben člen v osvajanju sovjetskega tržišča z novimi programi na področju teleinformatike.

Že na simpoziju je Iskra napovedala, da se bo udeležila tudi Mednarodne razstave SVJAZ '86, ki bo od 27. maja do 5. junija v Moskvi. Takrat bo dala poudarek sistemu 12.

Nedavni tridnevni simpozij v Moskvi so organizirali in izvedli Iskrini tehnični, komercialni in marketinški delavci, popestrili pa so ga s priložnostno razstavo.

LD

Iskrine centrale v ČSSR?

Po delovnem obisku Iskrinih predstavnikov v Pragi, je bila pred dnevi na obisku v Sloveniji skupina češkoslovaških strokovnjakov za telefonijo. S predstavniki Telematike je preučila tehnična vprašanja in tehnične pogoje za morebitno montažo Iskrinih elektronskih central SI 2000 na Češkoslovaškem.

Gostje so si med drugim ogledali tudi proizvodnjo central v Kranju, v ljubljanskem Centru za elektrooptiko so jih seznanili s proizvodnjo optičnih vlaken, v Sistemih elektronike in zvez pa so jim predstavili predvsem njihov program s področja telekomunikacij. V Ljubljanski banki so si ogledali tudi delovanje central SI 2000.

Preuranjeno je seveda že govoriti, če se bodo na češkoslovaškem odločili za nakup Iskrinih digitalnih central. Najdlje so prišli pogovori z znano praško firmo ČKD. Projekt pogodbe za naročniško centralo SI 2000 bo Iskra poslala že te dni. V prvi fazi bi imela centrala zmogljivost 2500 naročnikov, v drugi bi jo razširili na 5000, v tretji na 8000, po letu 1990 pa na 12.000 naročnikov.

Pogodba s ČKD, predvidoma naj bi jo podpisali že junija, bi seveda odprla vrata našim elektronskim centralam na češkoslovaško trži-

šče. Zanimanje za centralo SI 2000 so že pokazali železarna v Vitkovicah in nekateri rudniki.

LD

Češkoslovaško delegacijo — Jana Houska iz ministrstva za zveze, Stanislava Varteckega iz ČKD ter Vaclava Volfa in Aloisa Tomasa iz praškega poštnega razvojnega inštituta je v Ljubljani sprejel tudi direktor prodaje v Telematiki Franc Ferkolj, prvi z leve.

Konec preteklega tedna so bile v semiški Iskri seje delavskih svetov temeljnih organizacij in delovne organizacije. Delegati, ki zaključujejo svoje mandatno obdobje, so razpravljali o poslovanju delovne organizacije v prvih dveh mesecih, zaključnih poročilih posameznih komisij, o dveletnem delu delavskih svetov ter o pripravah na praznovanje petintidesetletnice semiških Kondenzatorjev.

Proizvodnja enaka lanski

V prvih dveh mesecih letošnjega leta delovni organizaciji ni uspelo povečati proizvodnje v primerjavi z lanskim januarjem in februarjem. Po posameznih temeljnih organizacijah je sicer različna, saj je v TOZD Elektronski kondenzatorji proizvodnja nižja kar za 12%, medtem pa je Energetskim kondenzatorjem uspelo povečati proizvodnjo za 15% in Elementom za odpravo motenj za 4%.

V dveh mesecih je delovna organizacija prodala za milijardo in 33 milijonov dinarjev. Dokaj dobri prodajni rezultati so se odrazili na finančnem rezultatu delovne organizacije, saj so načrtovani letošnji celotni prihodek realizirali že v višini sedemnajst odstotkov. Tako je dohodek delovne organizacije dosegel skoraj 700 milijonov dinarjev, s tem pa so letni plan realizirali šestnajst odstotno.

Večji izvoz v marcu

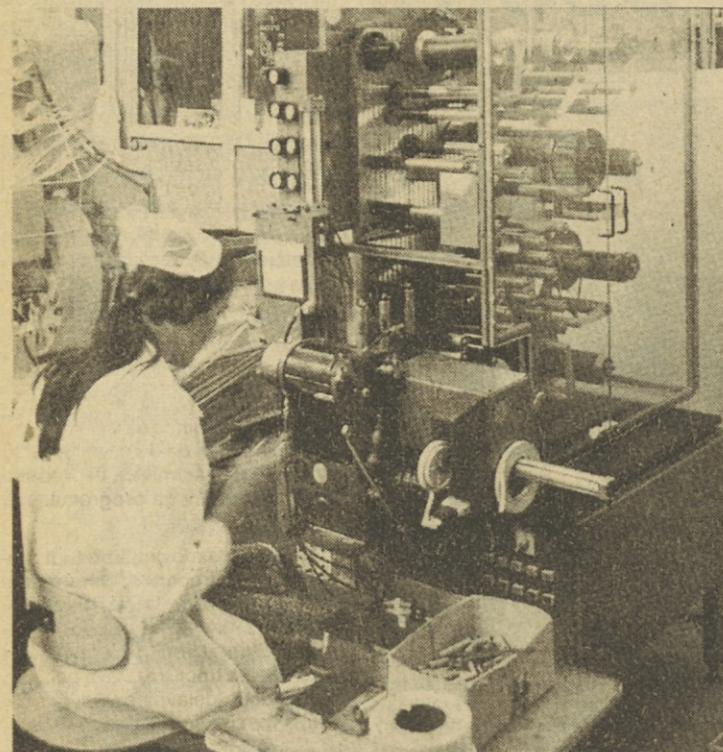
Na nove predpise o zunanjetrgovinskem, oz. deviznem poslovanju

je v našem širšem okolju veliko pripomb, saj v premajhni meri spodbujajo izvoznike, predvsem za izvoz na konvertibilno tržišče. Toda nekateri negativni učinki te zakonodaje doslej niso imeli večjih posledic na preskrbljenost semiške delovne organizacije z uvoznimi surovinami, oz. niso vplivali na uvozno-izvozne rezultate.

Kot smo že omenili, je proizvodnja v prvih dveh mesecih ostala enaka lanski, blaga so izvozili v vrednosti 1.030.113 dolarjev, kar pomeni, da je izvoz nižji za tri odstotke. Izvoza na konvertibilno tržišče jim ni uspelo povečati, saj je ostal s 668.084 dolarji enak lanskemu. Na enaki ravni je ostal tudi konvertibilni izvoz prek ostalih delovnih organizacij in sicer v višini 11.076 dolarjev.

Pohvalijo pa se lahko, da so neposredni konvertibilni izvoz povečali za devet odstotkov (657.008 dolarjev). Posebno so se trudili v temeljni organizaciji Energetski kondenzatorji, saj jim je uspelo v prvih dveh mesecih povečati izvoz kar za 129%.

Plana izvoza celotne delovne organizacije na konvertibilno tržišče niso ustvarili, saj je bil realiziran le

Delavnica konca mandata

oizvodno delo in počitniško prakso.

Sprejeli so tudi temeljne dokumente za srednjeročno obdobje 1986 — 1990 za delovno organizacijo in za širšo družbeno-politično skupnost. Delavski svet se je ukvarjal z raznovrstno problematiko, člani pa so se aktivno vključevali v razprave, čeprav bi mogoče pri tem morali dati večji poudarek sami problematiki proizvodnje in poslovanju. Toda splošna družbena kriza se je bolj, ali manj negativno odrazila na delo tega najvišjega organa samoupravljanja v delovni organizaciji. Sprejemanje velikega števila samoupravnih aktov, ki so bili praktično že vnaprej pogojeni za sprejem, ker je drugače sledila zakonska odločba, je velikokrat omrtvilo delo delegatov in jih potisnilo v pasivnost. Ti negativni pojavi so se izrazili predvsem na zboru delovnih ljudi, kjer so v zadnjem času zamrle vsakršne razprave.

Trinajst odstotno, medtem ko letni načrt najbolj uspešno izpolnjujejo v temeljni organizaciji Elektronski kondenzatorji (šestnajst odstotno). In kaj pričakujejo v zadnjem mesecu prvega trimesečja?

V marcu se je po prvih ocenah proizvodnja povečala in, kot pričakujejo se bo povečal tudi izvoz (prek 500.000 dolarjev). S tem bi bil tudi dosežen, če ne celo presežen načrt izvoza za prve tri mesece letošnjega leta. Kot kaže se bo položaj bistveno popravil. Boljše proizvodne uspehe utemeljeno pričakujejo v delovni sredini Energetski kondenzatorji, saj se je običutno povečalo povpraševanje za njihove izdelke, oz. naročila.

Vsekakor smo prepričani, da bodo prizadevanja semiških Iskrašev dala dobre rezultate, tako v proizvodnji, kot tudi v povečanem izvozu.

Zadnja seja v tem mandatu

Ena izmed točk dnevnega reda delavskih svetov je bil tudi pregled dveletnega dela delegatov. Kot so ocenili, je bilo preteklo obdobje zelo uspešno po udeležbah na sejah, kar je posledica večje odgovornosti delegatov glede vodenja in razreševanja problematike, ki so jo obravnavali na delavskih svetih. O problemih so bili delegati predhodno obveščeni prek internega glasila »Kondenzator« in so si tako lahko pravočasno zagotovili mnenje baze, ki je aktivno razreševala probleme v okviru sindikalnih skupin. Na sejah so bili vedno prisotni poročevalci, ki so zagotovili strokovno podajanje določenega gradiva in odgovarjali na vprašanja delegatov. Na vsaki seji so obravnavali poslovanje delovne organizacije, periodične obračune, izvoz, proizvodno problematiko itd. Srečevali so se z različnimi samoupravnimi sporazumi in pravilniki na ravni DO, SOZD in širše družbenopolitične skupnosti. Poleg tega so se tudi konkretno ukvarjali s sistematizacijo delovnih mest, z ukrepi za poslovanje v zaostrenih pogojih gospodarjenja in motnjah v proizvodnji. Obravnavali so tudi inovacijske predloge, sprejemali sklepe o najemanju kreditov, o nabavi osnovnih sredstev, potrjevali cene storitev za počitniške objekte in sprejemali višino nagrad za pr-

Zapostavljene tehnološke inovacije

Na zaključnih sejah delavskih svetov so podale poročila tudi posamezne komisije, ki so delovale znotraj tega organa, komisija za delovna razmerja, volilna komisija, komisija za prevzem, odpis in odprodajo osnovnih sredstev, drobnega inventarja in surovin, komisija za ocenjevanje uspešnosti dela delavcev in odbor za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge. Ker se komisije ukvarjajo s podobno problematiko v vseh delovnih organizacijah, si bolj podrobno oglejmo le odbor za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, katerega delo se od sredine do sredine razlikuje.

Odbor je v svojem dveletnem delu obravnaval in razpravjal o mnogih prispelih inovacijskih predlogih, ki so se nanašali na predloge rešitev različnih tehnoloških in organizacijskih problemov v delovni organizaciji. Ocenjujejo, da bo celo-

tna gospodarska korist inovacij za leto 1985 znašala okrog 30 milijonov dinarjev. V tem obdobju so bile vložene tri patentne zahteve in sicer: stroj za previjanje metaliziranih plastičnih folij, orodje za krizganje aluminijastih lončkov iz karbidne trdine in spremenljivim dnom in vakuumski senzor.

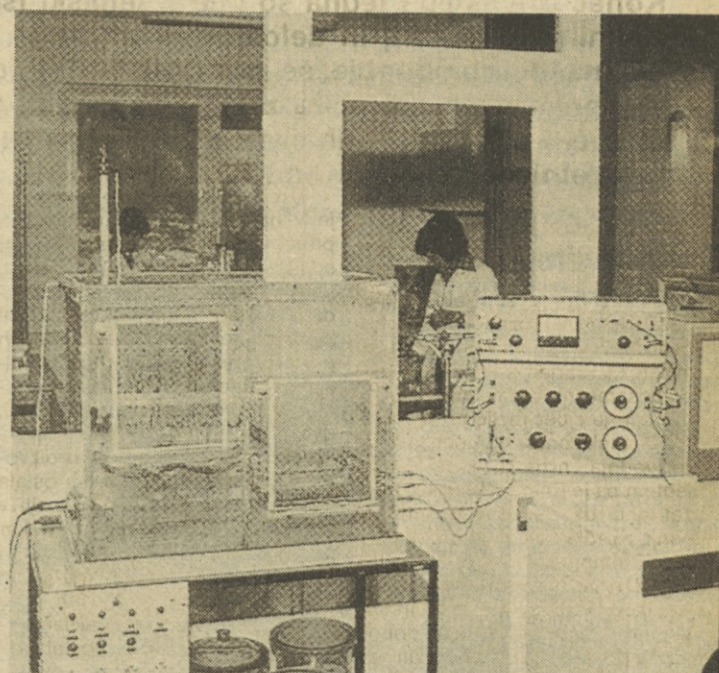
Vsako leto predlaga odbor najzaslužnejše razvojno-raziskovalne delavce in inovatorje na natečaj za nagrado Občinske raziskovalne skupnosti. Delavski svet DO se dveh letih prijavljenih na omenjeni natečaj osem razvojno-raziskovalnih delavcev in inovatorjev, ki so na tem področju dosegli najvidnejše rezultate. Vsi predlagani so nagrade tudi prejeli.

Odbor vsako leto v mesecu oktobru organizira akcijo »Oktober mesec inovacij« v DO Iskra Semič, z namenom, da se v tem mesecu še posebej spodbuja inovacijska dejavnost. Prav tako je odbor organiziral akcijo »Junij '85« mesec inovacij na Dolenjskem, na pobudo Gospodarske zbornice za

Dolenjsko. Vse akcije so uspeli, saj se je inovacijska dejavnost v delovni organizaciji močno povečala in razmahnila. Toda čeprav v tovarni precej delajo na področju inovativne dejavnosti, posvečajo pozornost predvsem naključnim inovacijam, medtem pa zapostavljajo tehnološke inovacije, s katerimi so dosegli že lepe uspehe, kot so nagrada iz sklada Borisa Kidriča, inovacijska veriga in priznanje Ljubljanske banke ter nagrade Občinske raziskovalne skupnosti. Premalo pa se tudi zavedajo, kot so samokritično omenili v poročilu, da še vedno nimajo v tovarni rešenega problema: kako stimulirati strokovnjake za uspešno rešene tehnološke inovacije, pri katerih sta znanje in trud glavna pogoja za doseganje vidnejših rezultatov.

Priprave na praznovanje 35-letnice tovarne

Petintrideset let je že tega, ko so

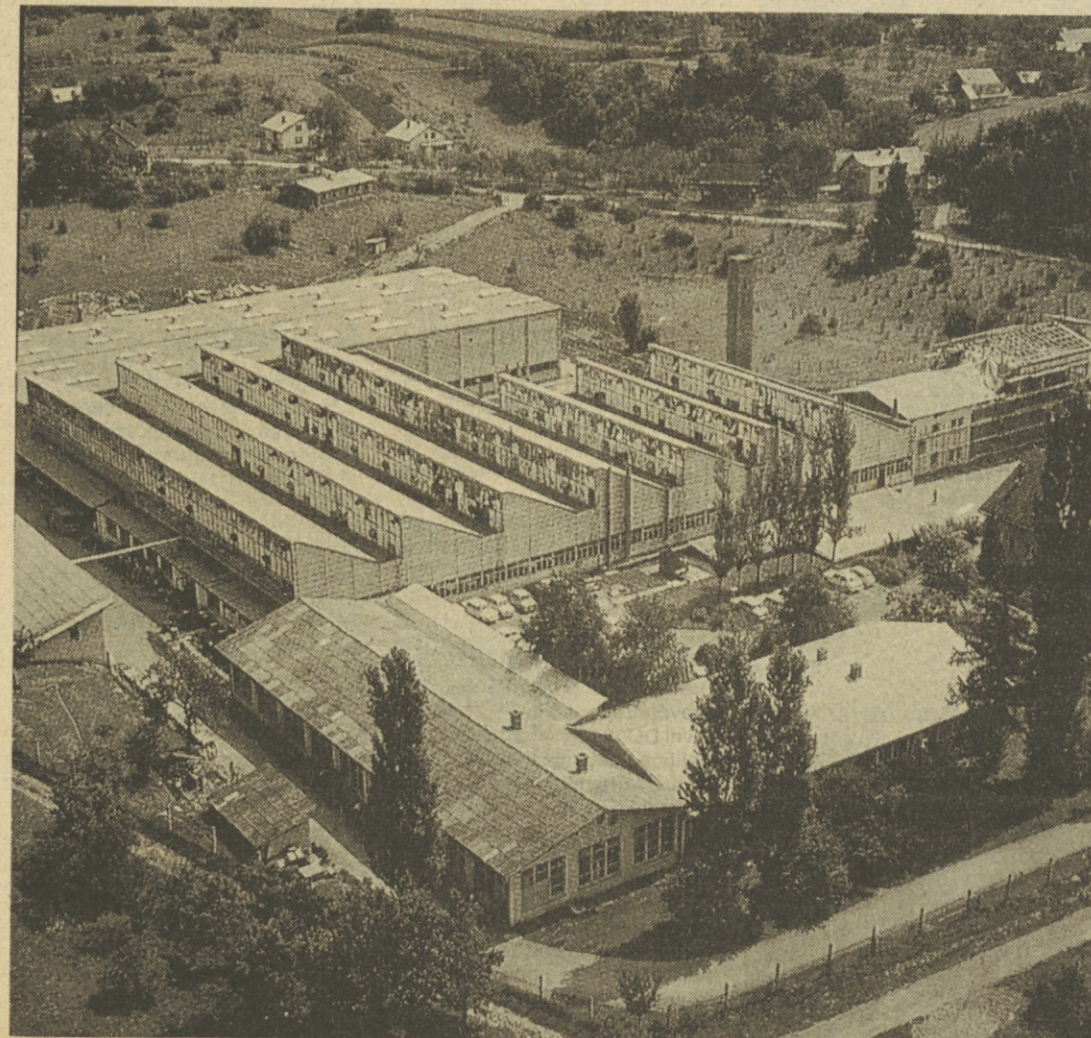

se v ljubljanski industriji za električne odločili, da bodo na Vrtači

pri Semiču navijali zvitek za električne kondenzatorje. Petintrideset let hitrega in vsestranskega razvoja semiške Iskre. Z leti se je širil obseg proizvodnje, raslo je število zaposlenih, zgradili so nove proizvodne objekte, napredovali so tehnološki postopki. Tovarna pa je načrtno in z vso skrbnostjo omogočala svojim delavcem boljše osebne in družbeni standard.

V semiških Kondenzatorjih se te mesece zavzeto pripravljajo na praznovanje »dneva semiške Iskre«, ki bo v sredini maja. Celotno proslavljanje bo posvečeno tehnično-tehnološki in komercialni predstavitvi tovarne. Skupaj z Iskro Marketing pripravljajo posebno publikacijo, katere vsebina naj bi sledila konceptu, ki so si ga Iskraši zastavili. Gre za strateške opredelitve, predvsem za dejansko zmanjšanje izmeta in zasledovanje ter optimiranje strateških zalog, s tem da se po posameznih področjih opredelijo signalne zaloge. V publikaciji bo na kratko opisana zgodovina kraja Semič in same tovarne, saj sta le-ti tesno povezani. Po opisanih posameznih področjih bomo lahko spoznali delo v sami tovarni, hkrati pa bo zanimiva tudi predstavitev proizvodnega programa.

Na dan praznovanja bo tudi proslava, ki bo bogata s kulturnim in zabavnim programom. V okviru širšega praznovanja bodo v Semiču organizirali tudi nekatere razstave, kot npr. razstava na temo partizanske delavnice 99d, ki bo v avli Osnovne šole v Semiču.

Novo obdobje v proizvodnji specialnih

V pogovoru z delavci temeljne organizacije SEM, so se gostje osredotočili predvsem na vprašanja, vezana na poseben pomen TOZD SEM v okviru Iskre in tudi navzven. Narekuje ga specifična maloserijska proizvodnja, ki dopolnjuje velikoserijske programe Iskrinih tovarn. Prisotni so se strinjali, da bo v novem konceptu reorganizacije Iskre treba jasno opredeliti smeri gibanja sistema in v njem bolj, kot doslej zagotoviti mesto tudi specifičnim maloserijskim programom.

V razpravi so poudarili naslednje tematske sklope:

Predstavitev dejavnosti TOZD:

Proizvodni program TOZD obsega tri temeljne sklope: elektromehanske elemente, filtrsko dejavnost in jedra za transformatorje.

Temeljna organizacija je bila ustanovljena pred 11. leti in njena dejavnost izhaja iz nekdanjega Zavoda za avtomatizacijo, kar še sedaj obeležuje njen značaj maloserijske proizvodnje specialnih elementov za znanega kupca. Stalno delo v razvoju in s tem nenehni inovativni proizvodni prijemi so pripomogli k relativni ekonomski stabilnosti, brez večjih kriz, hkrati pa so prisotni tudi številni problemi. Najhujši trenutno nastajajo zaradi prostorske stiske

in razdrobljenosti, saj proizvodnja poteka na dveh lokacijah v Ljubljani — na Kotnikovi ulici in Tržaški cesti.

Zaradi dopolnilnega značaja svoje proizvodnje, so doslej z izvozom krili le uvozne stroške, analize pa so pokazale velike možnosti na zunanjih trgih, predvsem za izdelke z večjo vrednostjo na račun vloženega znanja.

Poslovanje

Le 271 zaposlenih je v letu 1985 ustvarilo 1,133 milijarde celotnega prihodka, od tega je polovica dohodka. Povprečni OD v lanskem letu je znašal 57.000 din. Za poslovni sklad za razširjeno reprodukcijo so namenili 10 do 15% čistega dohodka.

Večino svojih izdelkov prodajo na domačem trgu, od tega polovico Iskrinim tovarnam, nekaj odpade tudi na namensko proizvodnjo.

V zadnjih dveh letih se pojavljajo težave s planiranjem in oskrbo z materiali, ker so kupci postali oprezní in naročajo v zadnjem trenutku.

Povezava TOZD — DO IC

Kljub različnim, včasih tudi lokalistično obarvanim interesom enajstih temeljnih organizacij, se v DO že od vsega začetka združujejo dinarska in devizna sredstva na skupnem računu, ki se tudi obrestujejo z bančno obrestno mero. Ta način je že velikokrat pomagal prebroditi težave našim kolektivom, ali realizirati investicijo. Na drugih področjih združevanja v DO v TOZD SEM ne vidijo vedno ekonomske upravičenosti, pojavljala so se tudi nesoglasja pri programski politiki. Poudarili pa so, da je nujno, da TOZD v vodstvu DO čutijo neko moč in oporo v zadevah, ki jih temeljne organizacije same ne zmorejo reševati.

S poslovanjem IC niso v celoti zadovoljni, priznavajo sicer, da je bilo veliko storjenega na osvajanju trgov, manj pa na nadaljnjem nego-

vanju kupoprodajnih odnosov, kar v celoti opravljajo sami. Želeli bi si več ažurnih podatkov, pomembnih za sprotne odločanja v poslovnem procesu.

Stiki z zunanjimi institucijami

V zadnjih letih veliko in uspešno sodelujejo z Elektrotehniško fa-

kulteto, z Vojnotehničnim inštitutom in posameznimi vojnimi poštami, občasno pa se povezujejo tudi z ostalimi naravoslovno-tehničnimi fakultetami, tudi zaradi pridobivanja bodočih strokovnjakov.

Veliko vlagajo v razvoj novih programov in tudi sami krijejo stroške razvojnih nalog.

Težave pa se pojavijo takrat, ko kupec spreminja svoje zahteve in, ko je treba preiti na nov program, ne da bi ekonomsko upravičili razvoj starega.

O položaju TOZD SEM v SOZD

Namen ustanovitve temeljne organizacije je bilo izpopolnjevanje širokopotrošnih programov Iskre, da bi bila njena ponudba celovitejša.

Menijo, da se v Iskri proizvajalcem njihovega tipa posveča premalo pozornosti in, da se večkrat čutijo zapostavljene takrat, ko bi od SOZD potrebovali finančno in tudi drugačno podporo.

Zato delavci SEM predlagajo, da se v Iskri dogovorimo o novem konceptu reorganizacije, ki naj bi vseboval tudi močnejše sodelovanje in koordinacijo predvsem na programskem področju.

Delovanje samoupravnih organov in DPO

Samoupravni organi delujejo izredno dobro, delovanje delavskega sveta je na ravni in to s polno zavestjo pri obravnavi in odločitvah

Delovnega obiska v TOZD SEM so se udeležili:

900 iz SOZD: predsednik KOS Avguštin Ciuha, član KPO Miloš Kobe, sekretar DPO Miloš Pavlica, predsednik aktiva ZB Tone Orožim;

iz DO: predsednica Konference OOZS Breda Kurent, predsednik DS Drago Plaper, član KPO Ludvik Simonič;

iz TOZD: predsednik DS: Slavko Treven, predsednik IO ZS Jože Hauptman, predsednik OO ZSMS: Franc Ogrin, sekretar OO ZK Aleks Škerl, IPO Anton Polajnar, vodja proizvodnje Ignac Rozina, vodja RR Enot Edo Prostor, vodja PAS Božo Verbič.

Elementov bo pomembno tudi za Iskro

o vseh najpomembnejših zadevah. Pojavljajo se občasna nihanja pri delovanju DPO, vendar v zadnjem času doživljajo izreden vzpon aktivnosti, kar je pokazal zadnji referendum o petih temeljnih aktih in tudi volitve, na obeh je bila udeležba zelo dobra.

Delo delegacij v DPS in SIS je šibkejše in ne dosega vedno svojega namena. Kljub temu pa so sodelovanje z organi SOB Vič ocenili kot dokaj uspešno.

Socialna varnost delavcev je trenutno zagotovljena, še premalo pa je bilo storjenega na področju stanovanjske problematike.

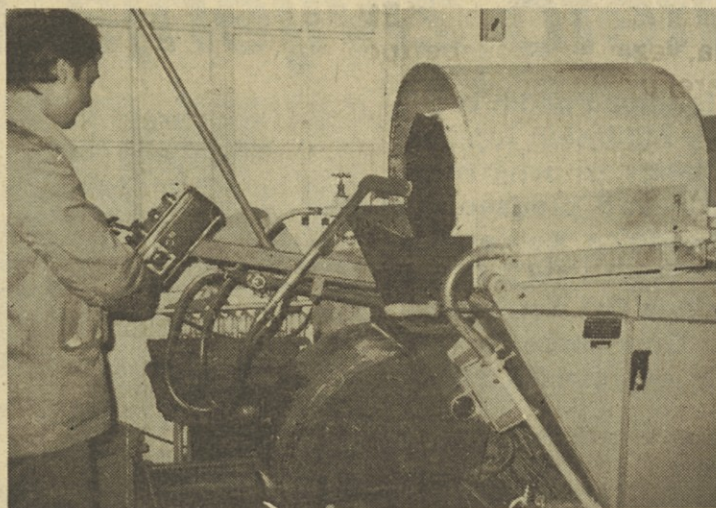
Razvoj, posebnosti maloserijske proizvodnje, kadri

Specifične tehnologije in predvsem majhne serije so značilnosti, ki zahtevajo veliko gibčnost v razvoju in nenehno prilagajanje zahtevam kupcev. Poleg bazičnega razvoja, vsodelovanju institucijami, se v aplikativnem postavlja še obilica nalog, ki jih zaradi neustreznih prostorov, izrabljene opreme in prešibke kadrovske zasedbe ne zmorejo vedno v celoti realizirati. V razvoju dela trenutno 21 razvojniki, od tega 9 diplomirani inženirjev. V zasnovi je tehnološki oddelek, s katerim naj bi okrepili delo pri izpeljavi izvornih tehnoloških rešitev.

Veliko pozornost posvečajo študentiranju, zato navezujejo stike s fakultetami, da bi že v samem študijskem procesu usmerjali študente v študij in izdelavo diplomskih nalog s področja magnetike in elektromagnetne zaščite.

Inovativna dejavnost

Sama vsebina dela narekuje živahno inovacijsko dejavnost. Odbor za inovacije sproti obravnava prijavljene predloge, ni pa še

povsem rešeno vprašanje izvajanja inovacijskega pravilnika.

Osnovno vprašanje pa je, kako priti do sistematičnega, metodičnega pristopa, ki bi omogočal hitro uveljavljanje inovacij v proizvodnem procesu. Na tem delu bi pričakovali več angažiranosti s strani strokovnega kadra.

Investicija

Dobršen del obstoječih težav nameravajo rešiti z investicijo.

Na Viču so že pridobili prostor, kjer bodo zgradili proizvodno halo velikosti 2400 m². Očitno je, da v dosedanjih proizvodnih prostorih ne morejo pričakovati napredka, zato so se v zadnjih letih temeljito pripravili na investicijo, ki jim bo omogočila predvsem avtomatizacijo in povečanje proizvodnje, v nekaterih izdelkih pa prehod na velike serije, ki bodo prinašale več dohodka, predvsem deviznega.

Realizacija investicije bo, glede na obstoječe povpraševanje omogočila povečanje izvoza za 250%, kar pomeni 1,6 mio dolarjev letno.

V razgovoru so poudarili, da v letih uveljavljanja, oz. upravičevanja

obstoja niso uspeli zgraditi ustreznih prostorov, temveč so ves čas vlagali v razvoj in proizvodnjo. Zato pričakujejo tudi pomoč, da jim bo uspelo investicijo v celoti speljati.

Perspektiva

V temeljni organizaciji obstaja zdravo jedro specialnih proizvod-

nih programov in izdelki, ki jih proizvajajo, dosegajo v tujini solidne cene prav zaradi visoke stopnje vloženega znanja. To jedro pa bo treba negovati in širiti še hitreje kot doslej, so ugotavljali razpravljalci.

Z realizacijo investicije lahko pričakujemo novo obdobje, ki kolektivu poleg zagotovljenega obstoja nudi še velike možnosti.

Glede bodočnosti pa se pojavlja določena dilema in sicer med usmeritvijo v ekstenzivno velikoserijsko proizvodnjo, ki bi finančno zlahka krila razvoj in med usmeritvijo v pridobivanje posameznih, specializiranih kupcev v tujini in doma, ki naj bi jim ponudili visokokvalitetne in tudi drage izdelke. Možna je tudi simbioza obojega, ki pa zahteva tudi dvojno organizacijo proizvodnje, kar tudi poraja vrsto problemov.

V naslednjem obdobju se bodo morale te dileme izkristalizirati. Jasno pa je, da sta takospremljanje najnovejših dosežkov v svetu, ki je

možno edino s prisotnostjo na tujih trgih, kot večja ponudba na domačem trgu in zadovoljevanje Iskrinih potreb, dejavnika, ki ju bo kolektiv moral upoštevati pri svojem nadaljnjem razvoju.

Z uspešno uveljavitvijo bodo tako odpadli tudi problemi v zvezi s podvajanjem programov v Iskri.

Zaključki

Ob koncu so sogovorniki izrazili poglede na bodoče procese v prestrukturiranju SOZD. Osnovno izhodišče je predvsem vprašanje, kako optimalno povezati programsko strukturo v Iskri, tako horizontalno, kot vertikalno, stem, da je treba najprej vzpostaviti ustrezen informacijski sistem, opredeliti interesne grupacije, jih koordinirati in funkcionalno povezati. V takem sistemu bo morala tudi TOZD SEM najti svoje mesto. Že zdaj pa je jasno, da tovrstne specializirane programe v Iskri še kako potrebujemo.

I. S.

Za kvaliteto življenja v prihodnosti se odločamo že danes

Programsko-volilna konferenca mladih iz DO Elementi je letos potekala v Medijskih toplicah od 28. do 30. marca. Poleg članov osnovnih organizacij so sodelovali gostje — v. d. predsednika KPO DO Jože Šurc, predsednica Konference sindikata DO Breda Kurent, tajnica DPO Draga Vuković, predstavniki mladih iz DO Avtoelektrika, DO ERO, DO Iskra Commerce in DO Kibernetika in Tone Anderlič, sekretar RK ZSMS.

Novo izvoljeni člani koordinacijskega sveta DO Elementi

O poslovanju DO Elementi v letu 1985 in o osnovnih smernicah srednjeročnega razvoja je mladim spregovoril Jože Šurc. V uvodu je poudaril, da je obseg proizvodnje elementov za elektroniko že v zadnjih dvajsetih letih zahteval pretežno izvozno usmeritev delovne organizacije, ki se tudi danes uveljavlja, kot eden velikih izvoznikov, tako v Iskri, kot v Sloveniji.

Med pomembne značilnosti poslovanja v zadnjih petih letih štejemo predvsem vsakoletno 20 do 25% rast fizične proizvodnje, prav tako ugodni so bili doseženi indeksi rasti celotnega prihodka, dohodka in akumulacije.

Naša slabost pa je v tem, da velikokrat nismo dosegli takih izvoznih rezultatov, kot smo jih zapisali v investicijskih elaboratih. Vse naše temeljne organizacije imajo namreč danes sodobne proizvodne prostore, ročno delo pa so v veliki večini zamenjale avtomatizirane proizvodne linije.

Zaskrbljuje nas realno padanje osebnih dohodkov, kar pa je seveda tudi odraz objektivnih težav, oz. neugodnih gospodarskih gibanj v družbi. V naših srednjeročnih aktih smo se zato zavezali, da odpravimo predvsem lastne pomanjkljivosti, da proizvajamo več, zmanjšamo stroške in zaloge, izboljšamo kvaliteto, povečamo izvoz in ustavimo realno padanje osebnih dohodkov. Pri tem je nujno, da še naprej posodabljamy proizvodni proces, vgradimo več strokovnega znanja in to s kvalitetnejšim organizacijskim pristopom in s polno zavestjo do dela.

Prvenstvenega pomena je seveda znanje, ki ga potrebujemo na vsakem delovnem mestu. Uspešno vključevanje naše elektronske industrije na svetovne trge pogojuje stalno pridobivanje novih spoznanj in programov, zato bomo izobraževanju ob delu in štipendiranju na srednjih in visokih šolah posvetili še posebno pozornost.

Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti na moralne vrline, je dejal Jože Šurc, saj medsebojno spoštovanje, visoka delovna zavest in dobri medsebojni odnosi bistveno pri-

spevajo k dobrim rezultatom in s tem k večji humanizaciji dela.

Ob koncu je spregovoril o vlogi Iskre v jugoslovanskem in svetovnem gospodarstvu, o vključevanju v projekt Eureka, o reorganizaciji in prestrukturiranju, ki ne smejo obiti tudi naše delovne organizacije. Mladi, ki so z vso pozornostjo spremljali izvajanja predsednika KPO, so v razpravi, ki je sledila želeli izvedeti odgovore na vprašanja in dileme, ki se nanašajo na mlade delavce v naši delovni organizaciji. Govora je bilo o pripravništvu, ki je še vedno boleča točka, saj je mlad delavec že prevečkrat brez pravega strokovnega vodstva.

Precej pripomb je bilo glede motivacije za ustvarjalno delo, na pravilnike o inovacijski dejavnosti, ki prvič ne opredeljujejo natančno inovativnega dela glede na redne delovne obveznosti in drugič ne omogočajo realnih nadomestil glede na vrednost same inovacije. Kljub temu, da so vzroki tudi sistemsko pogojeni, so mladi sklenili, da skrbno proučijo obstoječe pravilnike in predlagajo možne izboljšave.

Ugotovljena je bila tudi premajhna zainteresiranost za izobraže-

vanje ob delu. Predvsem mladi se bodo morali še bolj potruditi za pridobivanje dodatnega znanja in premagati samozadovoljstvo z doseženo izobrazbo. Pri tem pa jim je treba omogočiti možnosti napredovanja, oz. uveljavljanja znanja na delovnem mestu.

Veliko pripomb je bilo na način reševanja stanovanjske problematike, zato so sklenili, da bodo temeljito pretesli obstoječe pravilnike v temeljnih organizacijah in oblikovali ustrezne predloge za njihovo izboljšanje.

Med drugim so obravnavali tudi vprašanja ekologije, povezane s proizvodnimi procesi v posameznih temeljnih organizacijah in sklenili, da bodo osnovne organizacije spremljale tovrstno problematiko in delale na osveščanju vseh delavcev, pri obravnavi teh vprašanj pa se bodo povezovale z občinskimi in republiški konferencami ZSMS.

Gost konference, republiški sekretar ZSMS Tone Anderlič je v popoldanskem delu mladincem predstavil ključna vprašanja, ki jih bodo obravnavali na 12. kongresu ZSMS.

V oceni obdobja po 11. kongresu je izpostavil tezo, da so se protislova gospodarskega in družbenega razvoja zelo zaostriča, kar se še posebej odraža na življenju mladih. Smo družba, ki družbenih potencialov ne zna izkoriščati, v tujino prodajamo ceneno delovno silo namesto znanja, ki bi moralo biti ključni faktor proizvodnega procesa. Soočamo se z dilemami investiranja v energetske potencial in s tem povezanimi investicijami v energetske zahtevno proizvodnjo.

Odločanje o teh bistvenih vprašanjih družbenega razvoja se vse bolj odmika od demokratičnega, samoupravnega načina in vse bolj se uveljavlja model centralistično etatičnega razvoja.

Udeleženci srečanja mladih v Medijskih toplicah

O večini ustvarjenega dohodka se odloča izven temeljnih organizacij, delavci imajo vse manj vpliva tudi na odločanje v okviru svobodne menjave dela.

Krepijo se težnje po uravnilovki, podpora znanju in strokovnemu delu pa marsikje ostaja le na deklarativni ravni.

Sam sistem izobraževanja se vse bolj razhaja s potrebami združenega dela, štipendiranje pa je premalo povezano z jasno usmeritvijo v zaposlitev. Nezaposlenost mladih je zato bolj odraz nepravilnosti v izobraževanju in slabe organizacije, kot pa dejanskega pomanjkanja delovnih mest.

Ob tem se postavlja vprašanje, kje je mesto mladinske organizacije in zakaj je vedno bolj postavljena na rob družbenega dogajanja. Ni dopustno, da pristajamo na tezo, da je mladina apatična, da se je odrekla vlogi soodločanja o temeljnih vprašanjih družbenega razvoja. Odgovore bi najprej morali poiskati v vodstvih mladinske organizacije, v načinu, oblikah in vsebini dela, ki po večini ne presega ustaljenih foramskih oblik.

Ugotavljamo, da ne zmoremo odpirati vprašanj na temeljni ravni, v temeljni organizaciji. Stvari večkrat preveč posplošujemo, ne vidimo pa konkretnih problemov v lastni sredini in tako se mladim ne znamo približati.

V razvoju mladinske organiza-

cije se pojavljajo vrhunci in padci delovanja in njene družbene vloge. V zadnjem času beležimo upadanje ostrine, v družbi pa prevladuje mnenje, naj se mladinska organizacija rajši ukvarja le z vprašanji športa, kulture ipd. Čas uveljavljanja mladine na delovnem mestu

in v družbi je vse daljši, kar upravičeno vzbuja nezadovoljstvo in tudi malodušje. Zato se pojavljajo neinstucionalne oblike delovanja mladih, kot so mirovna gibanja in ekološke skupine. Mladinska organizacija bi v bodoče morala razmišljati o spremembah v metodah svojega delovanja in odpirati prostor tudi za tovrstne oblike izražanja interesov. Njena prisotnost na vseh področjih družbeno-ekonomskega življenja pa naj se izraža predvsem v zahtevi po kritični presoji vseh temeljnih vprašanj našega družbenega razvoja. Osveščanje javnosti glede najpomembnejših odločitev v gospodarstvu in politiki je ena izmed nalog, ki si jih mladina zastavlja v tem trenutku.

Pri tem pa je treba ohraniti tudi kritično distanco do lastnega dela, sproti preverjati doseženo in pravočasno zaznavati probleme, ki se porajajo.

Večje angažiranje mladih pri delu v ZSMS pa bo možno le skozi kvaliteto dela, ki lahko zagotovi množičnost in ne obratno.

Ob navedenih izhodiščih je stekla živahna razprava, ki je pokazala, da mladi z zanimanjem spremljajo družbeno-ekonomska dogajanja in, da se želijo aktivno vključiti v odločanje, tako v svoji delovni sredini, kot tudi v širšem delovnem okolju.

Naslednji dan srečanja je potekala programsko-volilna konferenca. Izvoljeno je bilo predsedstvo KS DO Elementi. Za predsednika je bil vnovič soglasno izvoljen Franci Hudoklin iz TOZD Upori, njegova namestnica je Marjeta Štefelin iz DSSS, sekretar pa Pavle Krevelj iz TOZD Polprevodniki. Podano je bilo poročilo o delu KS DO v letu 1985, ki smo ga v »Iskri« že objavili.

Nadalje so mladinci obravnavali predlog programskih smernic za delovanje KS ZSMS DO Elementi za obdobje 1986 — 1987.

V razpravi o delovanju posameznih osnovnih organizacij so ugotavljali vnovično krizo v delovanju OO TOZD KEKO in TOZD ELKO, kjer je delo mladinske organizacije povsem zamrlo. Dogovorili so se, da s pomočjo predsedstva koordinacijskega sveta DPO in poslovnih organov poskušajo vplivati na njihovo ponovno oživetje.

V razpravo so se vključevali tudi mladinci iz drugih Iskrinih DO in govorili o problemih iz svojih delovnih sredin, ki so si v marsičem podobni, glede načina dela pa so si bili edini v tem, da le neposredno delo z ljudmi, posluš za probleme vsakega posameznika, zagotavlja uspešno delo mladinske organizacije in njeno učinkovitost.

I. S.

Jože Šurc je govoril o poslovanju

Programske smernice za delovanje KS ZSMS DO Elementi za obdobje 1986 — 1987

Zavedajoč se, da je položaj mladih v DO odvisen predvsem od uspešnega vključevanja v delovne procese, bomo mladi v prihodnjem mandatsnem obdobju posvetili posebno pozornost izgrajevanju delovne kulture.

Kritičen gospodarski položaj je vplival tudi na delo nekaterih osnovnih organizacij in KS ZSM se tako zastavlja kot prva in najbolj bistvena naloga vzpodbuditi in pospešiti delovanje tistih osnovnih organizacij, v katerih je v preteklem obdobju delo zamrlo in jim nuditi pomoč pri reševanju mladinskih in organizacijskih problemov.

Kot druga pglavitna naloga, ki se postavlja, je zagotoviti kontinuiran pretok informacij med osnovnimi organizacijami DO, KS DO in Koordinacijskim svetom SOZD in si izboriti stalno mesto na kolegiju direktorjev.

Področju utrjevanja družbenoekonomskega in samoupravnega položaja delavca bomo:

- sodelovali pri obravnavi planskih dokumentov delovne organizacije, predvsem z vidika izboljšanja položaja mladega delavca in njegovega standarda;
- podpisali uveljavitev novih odnosov na področju delitve čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke in skupno porabo (uveljavitev načela nagrajevanja po delu);
- vztrajali, da so delavci tekoče seznanjeni z gospodarjenjem v DO, ki mora biti tako, da omogoča uspešno uresničevanje gospodarske stabilizacije in zastavljenih planskih ciljev;
- obravnavali in sodelovali pri aktivnostih na procesih reorganizacije SOZD Iskra. Pri tem je potrebno doseči, da bo omogočena čimvečja delovna in osebna afirmacija mladih delavcev v SOZD.

2. Področje izobraževanja in kadrovske politike:
- vztrajali bomo, da se v DO zaposlujejo predvsem mladi strokovni kadri, katerim bo omogočeno tudi dodatno izobraževanje;
 - udeležili se bomo izobraževalnih in drugih seminarjev na ravni SOZD;
 - pomagali pri delu Kluba štipendistov;
 - skupaj z OO ZK pa bomo delovali pri sprejemanju mladih v vrste ZK.

3. Na področju športa in kulture bomo:

- skupaj s sindikatom aktivno sodelovali pri pripravi in izvedbi tradicionalnih športnih prireditev v SOZD Iskra;
- skupaj s sindikatom preverjali možnost za uveljavljanje aktivnega delovnega odmora med delovnim časom in za izgradnjo športnih objektov s prostovoljnim delom, kjer je to mogoče ob proizvodnih objektih;
- oživljali delovanje kulturnih sekcij, ki so ustanovljene po naših OZD in pomagali mladim kulturnim ustvarjalcem.

4. Na področju mladinskega prostovoljnega dela bomo:

- intenzivneje vključevali mlade delavce v mladinske delovne brigade, organizirane prek občinskih konferenc ZSMS;
- organizirali druge oblike mladinskega prostovoljnega dela, kot prispevek k stabilizaciji (prostovoljno delo v proizvodnji, urejanje prostorov itd.).

Poleg nalog, ki izhajajo iz programskih smernic pa 12. Kongres mladine zastavlja pred mlade še druge naloge in aktivnosti, ki izhajajo iz kongresnih dokumentov. Tako bo potrebno intenzivneje sodelovati s KS SOZD Iskra in z občinskimi konferencami, kjer so naše temeljne organizacije locirane.

Izvoza ne načrtujemo od danes jutri

Čeprav že pišemo letnico prvega leta novega srednjeročnega obdobja, tečejo v večini organizacij združenega dela priprave in postopki, vezani na sprejem dokumentov, v katerih si bomo zastavili cilje razvoja in doseganja poslovnih rezultatov do 1990. leta. V okviru teh priprav so bile predhodno podane orientacijske ocene, ki med drugim narekujejo, da naj bi se stopnja rasti družbenega proizvoda v razvitih državah gibala od 2 do 6%, medtem, ko bi morala biti industrijska proizvodnja vsaj za 5% višja, da bi lahko vplivala na izvoz držav v razvoju in s tem vsaj delno olajšala odplačevanje dolgov. To pa je poleg obvladovanja inflacije in prestrukturiranja proizvodnje glavna naloga našega celotnega gospodarstva in s tem tudi Iskre, oz. njenih subjektov.

Ali bomo kos tem nalogam? V Avtomatiki je med osnovnimi usmeritvami, ki smo jih zapisali v skupne temelje za srednjeročni plan na prvem mestu povečanje izvoza. Za koliko odstotkov, v katere države, katere izdelke, oz. sistemske ponudbe bomo plasirali? Vse to lahko načrtujemo, če imamo urejeno tržno zakonodajo, poznamo razmere na tujih tržiščih, smo fleksibilni notranje organizirani in če razpolagamo s podatki, analizami iz preteklega obdobja.

V Službi za mednarodno menjavo in Službi za domači trg v TOZD Trženje so pripravili analizo prodaje na domačem in tujih trgih za preteklo srednjeročno obdobje in poročilo o realizaciji izvoza v lanskem letu, iz katerih povzemamo naslednje ugotovitve:

Kakšna je bila naša skupna prodaja?

V preteklem 5-letnem obdobju je skupna prodaja fizično naraščala s stopnjo rasti 18,2. Padec fizične prodaje beležimo samo v letu 1982 in to na domačem trgu. Vzrok je v manjši proizvodnji elementov, ki so v začetku srednjeročnega obdobja še prevladovali in bistveno vplivali na skupno vrednost prodaje. V letu 1983 beležimo manjši padec v izvozu, kar je posledica bistveno nižjega izvoza naprav na klirinško področje. To zmanjšanje fizičnega izvoza v letu 1983 pa ni povzročilo padca skupne prodaje, saj se je v tem letu prodaja na domačem trgu fizično povečala za četrtino v primerjavi z letom 1982.

Za oba trga je značilno, da so v prvih treh letih srednjeročnega obdobja v strukturi prodaje prevladovali elementi in naprave, z letom 1984 pa je bistveno narasel delež sistemov. V letu 1985 so sistemski posli že prevzeli vodilni

stopnjo rasti klirinškega izvoza — 58%. Klirinški izvoz je v absolutnih številkah v tem letu celo presegel vrednost konvertibilnega izvoza. Porušeno razmerje med konvertibilnim in klirinškim izvozom pa ni posledica dolgoročne preorientiranosti izvoza DO Avtomatike na tržišča SEV, temveč je posledica organizirane tržne aktivnosti v obdobju, ko si je bilo potrebno zagotoviti ustrezen delež na blagovnih listah. To je še posebno pomembno v obdobju, ko države SEV vstopajo v novo srednjeročno obdobje. Vključitev naših programov v planske dokumente držav SEV namreč pomeni konstantno prodajo v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Kljub heterogenosti in različni akumulativnosti programov, smo v vsem opazovanem obdobju aktivno tržili na konvertibilnih trgih, kajti dolgoročno usmerjenost DO Avtomatike daje prioriteto konvertibilnemu izvozu. To dokazuje dokaj stalna rast konvertibilnega izvoza v vseh letih. Kljub močni mednarodni konkurenci pa smo z aktivnim trženjem v letu 1985 dosegli 27% porast izvoza na konvertibilne trge. Dosežen uspeh je še pomembnejši, ker je daleč nad povprečjem povečanja izvoza, tako v SOZD Iskra, kot tudi v slovenskem in jugoslovanskem prostoru. Izvoz na konvertibilni trg smo povečali v večji meri z izvozom v države v razvoju in s tem povsem sledili tudi začrtana resolucijska načela.

V razčlenitvi izvoza po programih je izvoz sistemskih poslov od leta 1982 dalje stalno rasel. V letu 1985 pa je bila prvič dosežena zamisel politike programa trženja, da izvoz sistemskih poslov prevzame vodilni delež.

Drugo mesto v izvozu je prevzel program naprav. Kljub zmanjševanju deleža programa elementov v skupnem izvozu pa navedenega programa zaradi njegove dolgoročne usmerjenosti trženja na konvertibilne trge ne smemo zanemariti. Poleg tega se tudi proizvodnja programa elementov uvršča med pomembne evropske proizvajalce. Doseženi rezultati kažejo, da lahko ob organiziranem trženju in novih programih dosegamo na tem programu konstantno rast izvoza v višini 10 — 15% letno.

Ali bomo obdržali ugodni trend iz 1985. leta

Planski cilji, ki smo si jih zastavili za lansko leto dokaj visoko gledena dosežene realizacije izvoza v predhodnih letih, so zahtevali od vseh udeležencev v produktivni verigi veliko napora in usklajenega agresivnega tržnega nastopa. Rezultati

kažejo, da so bile ocene realne, saj smo z doseženim izvozom naredili velik korak naprej pri vključevanju Avtomatike v mednarodno delitev dela.

Spremenila pa se je tudi struktura izvoza (klirinški izvoz predstavlja že 51% v celotni realizaciji), vendar to ne pomeni načrtno preusmeritve, pač pa je bolj rezultat izredno zaostrenih pogojev konkurenčnosti in trenda zniževanja cen na konvertibilnih trgih, zlasti na tržiščih razvitega zahoda.

Po drugi grobi oceni delitve našega izvoznega programa na elemente, naprave in sisteme pa bi lahko zabeležili največjo rast na sistemih (z indeksom rasti 169 na lanskoletno realizacijo) sledi mu rast izvoza elementov (indeks 138) in izvoz posameznih naprav (z indeksom rasti 135). Takšna rast izvoza je usklajena z našimi težnjami po izvozu kompleksnih sistemov.

Srečanje mladih Avtomatike

Konferenca osnovnih organizacij ZSMS delovne organizacije Avtomatika je v sodelovanju s področjem za kadrovske zadeve, delovne skupnosti pripravila že tradicionalno delovno posvetovanje mladih. Od 21. do 13. marca se je v Crikvenici zbralo 38 predstavnikov osnovnih organizacij ZSMS iz temeljnih organizacij in delovne skupnosti Avtomatika z namenom, da ocenijo delo v preteklem letu, sprejmejo okvirni program dela za tekoče leto in se hkrati seznanijo s položajem delovne organizacije v pričetku novega srednjeročnega obdobja.

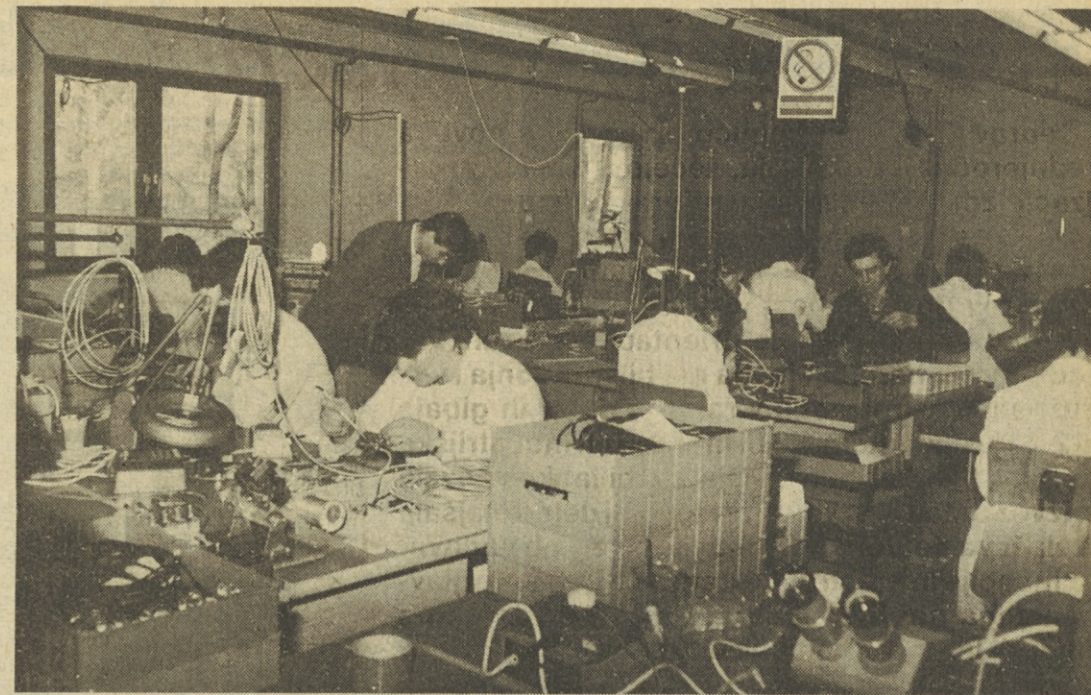
Delovno predsedstvo: Metod Filipič, Egidij Bučar in Branko Habičan je k obravnavi prve teme — Položaj delovne organizacije v preteklem obdobju in smernice za naprej, povabilo v.d. glavnega direktorja Avtomatike, Rudija Pirca. V svojem izvajanju je podal pregled važnejših dogodkov, poslovnih odločitev v obdobju zadnjih dveh let (študija DO ZORIN, tehnološka zaokrožitve Avtomatike na tri lokacije, programska in razvojna raziskovalna usmeritev v programsko-proizvodne vertikale in s tem povezane notranje organizacijske spremembe itd.) in se nekoliko bolj podrobno ustavil na področju razvoja in tržne dejavnosti. V zaključnem delu pa jih je seznanil s poslovnimi rezultati delovne organizacije v preteklem letu in opozoril na tiste segmente poslovanja, ki jih moramo v tekočem letu izboljšati, oz. odpraviti vzroke za nedoseganje planskih števil.

Da z omenjeno problematiko mladina živi, da jo občuti pri opravljanju vsakodnevnih nalog, zgo-

Še vedno pa lahko ocenimo kot slabost, da izvažamo v oca 40 držav, torej da je naš trg razdrobljen. Več kot 85% je bilo realiziranega na devetih najpomembnejših trgih. V 22 držav smo izvozili več kot 100.000 \$, oz. 0,5% celotne realizacije. V ostalih 18 držav pa predstavlja izvoz 1,8% celotne realizacije. Menimo, da takšna razdrobljenost trženja v nadaljevanju ne more voditi do zastavljenih ciljev, med drugim da bi reševali stroške tržnih aktivnosti glede na enote prodanega proizvoda.

Pomemben element strategije tržne orientiranosti v povečanju izvoza, kljub velikim rezultatom zadnjih let pa je usmerjenost v intenzivno rast DO Avtomatike in ne, kot bi se dalo na osnovi preteklih rezultatov sklepati, v ekstenzivno rast. Zato je ključni cilj tržne orientiranosti selekcija zunanjih trgov, ciljnih odjemalcev in konstantna letna rast.

Š. D.

Iz proizvodnje merilnih letav

Novo vodstvo

Zaradi odhoda Mirana Mihečca, dosedanjega predsednika KOOZSMS delovne organizacije Avtomatike v drugo organizacijo združenega dela, so mladinci v okviru posvetovanja izvedli tudi nadomestne volitve v novo vodstvo konference. Za mandat enega leta so bili izvoljeni:

predsednik: Roman Kolar (DSSZ)
sekretar: Liljana Regancin (TOZD Trženje)
član: Egidij Bučar (TOZD AVN)
Mojca Lipušček (TOZD Releji)
Dušan Štupar (TOZD TENEL)
in Metod Filipič (TOZD Naprave za energetiko)

Š. D.

Merilne letve v novih prostorih

Konec preteklega leta so v TOZD Elementi za avtomatizacijo, delovne organizacije Avtomatika pričeli s preseljevanjem montaže merilnih letav in rotacijskih dajalnikov v prenovljene prostore poleg elektro delavnice nasproti plastikarne, na lokaciji Savska c. 3.

Montažna dela so razporejena tako, da je v prvem prostoru montaža rotacijskih dajalnikov TGR, v drugem, največjem prostoru je montaža drsnikov in njihovo umerjanje, v ločenem prostoru pa mehansko ravnanje profilov za letve.

V naslednjem prostoru — »merilnici« — je kamen za meritve z računalnikom in laserjem, tu režejo in sestavljajo merilna stekla v profile. Ločen prostor je za embalarjanje. V kletnih prostorih bo merilni laboratorij s posebno opremo za najbolj precizne meritve ter klima napravo, ki bo zagotavljala pogoje za te meritve v mejah +/-0,1° C.

Za zaključek še pohvala službi izobraževanja, ki si močno prizadeva, da je montaža merilnih letav kvalitetno in lepo urejena.

časom. Nekaj kritik je bilo izrečenih tudi na račun nedodelanih programov dela v osnovnih organizacijah. Omenjene težave se tokrat niso pojavile v tako zaostreni obliki, kar pa še ne pomeni, da so odnosi v vseh TOZD urejeni in, da temeljijo na obojestranskem spoštovanju in razumevanju.

Po končanem programu dela so bili sprejeti naslednji zaključki, ki obvezujejo osnovne organizacije pri njihovem delu:

1) Predstavniki konference ZSMS DO Iskra Avtomatika se redno udeležujejo informativnih sej pri glavnem direktorju DO Iskra-Avtomatika. Na sestankih konference ZSMS DO poroča o delu in daje informacije s sestankov teh sej.

2) OO ZSMS v DO Avtomatika, katerih člani so razdrobljeni po posameznih lokacijah, izberejo iz svoje sredine predstavnika, ki je zadolžen za povezavo med predsedstvom OO ZSMS in dislocirano enoto OO ZSMS tega TOZD.

3) Udeleženci seminarja smo sklenili, da naredimo enoten vprašalnik ZSMS DO Avtomatika. Rok izdelave vprašalnika je 15. april 1986. Za izdelavo je zadolženo predsedstvo konference ZSMS DO Avtomatika.

4) Predsedstvo ZSMS DO Avtomatika je določilo povišanje članarine. Minimalna članarina je 100.—din za posameznega člana. Predlagamo povprečje 200.—din.

5) V roku enega meseca se skladiše sestane mladincev TOZD TELA na Savski c. 3. Predsedstvo konference je zadolženo, da znova oživi delo OO ZSMS TELA.

Š. D.

Roman Kolar

Nova pomembna pridobitev

Moderna tehnologija, ki se iz dneva v dan v svetu nezadržno razvija in razširja, ni tuja tudi novogoriški Iskri — Avtoelektriki.

To potrjuje sodobna strojna oprema, ki prednjači predvsem v novi, predlansko leto ustanovljeni tovarni specialnih električnih rotacijskih strojev.

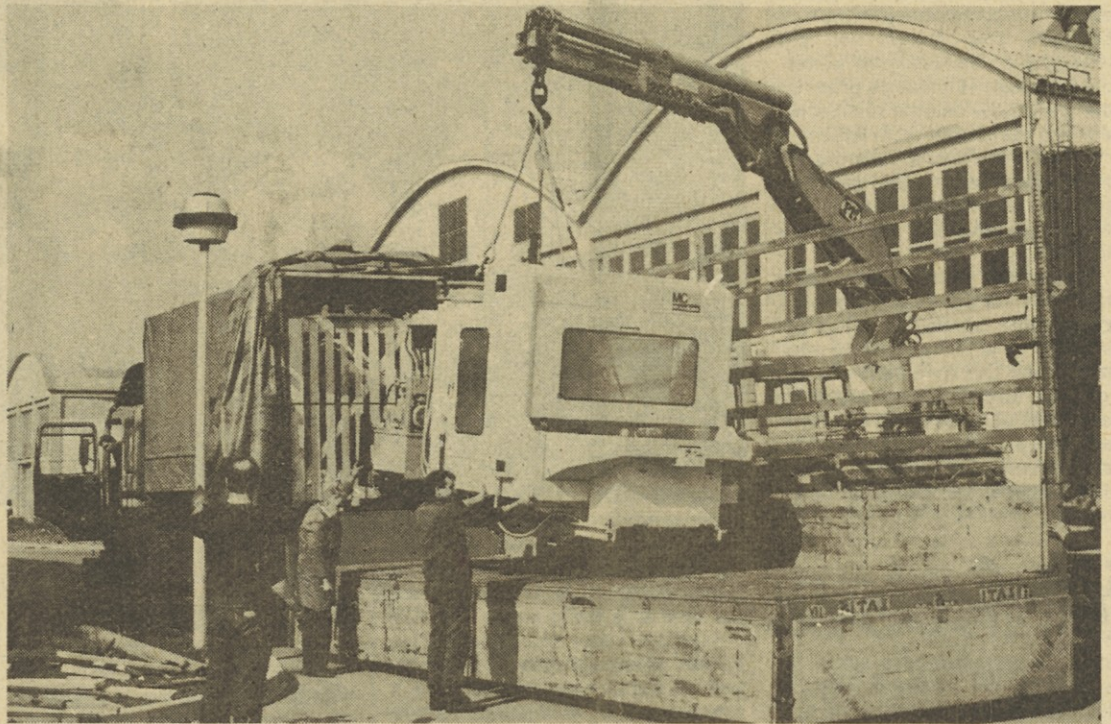
Minuli teden pa so postali bogatejši še za en nov obdelovalni stroj. Beseda teče o modernem obdelovalnem centru MC 65, kot se imenuje. Z njim bodo povečali zmogljivosti obstoječega proizvodnega programa, še najbolj pa jim bo koristil pri načrtovanju in realizaciji novih artiklov.

Poglejmo še nekaj najosnovnejših podatkov. Center je numerično krmiljen z velikim obdelovalnim prostorom, saj meri kar 630 x 525 x 500 milimetrov. Ima šaržer z avtomatsko menjavo orodij, teh pa je kar 40. Posel so sklenili s firmo Heidenreich & Harbeck iz Hamburga, le-ta pa je kooperantka velike japonske firme, specializirane za tovrstne sve-

toвне novosti. Povejmo še, da Avtoelektrika že ima en tak center, s katerim je že dosegla

pomembne proizvodne storitve, zato je odveč poudarjati, kako velikega pomena je prič-

tek obratovanja novega obdelovalnega centra.

Nov obdelovalni center med raztovarjanjem.

Seminar za sindikalne delavce

Minuli konec tedna se je v novogoriški Iskri — Avtoelektriki zaključil tridnevni seminar, ki je bil namenjen predsed-

nikom in članom izvršilnih odborov osnovnih organizacij sindikata iz raznih novogoriških delovnih organizacij. Po-

leg gostiteljev, sindikalnih delavcev iz Avtoelektrike, so se usposabljanja udeležili še sindikalisti iz Vozil, Splošne bolni-

šnice, Osnovne šole Šempeter, Kmetijskega kombinata Vipava, Zdravstvenega doma in Primorja Gorica.

V organizaciji novogoriške Delavske univerze in Občinskega sindikalnega sveta so se udeleženci seznanili z organiziranostjo in delovanjem Zveze sindikatov, z metodo dela organizacij ZS, s pripravo, vodenjem sestankov in komuniciranjem v OZD, z zvezo sindikatov in socialno politiko, s subjektivnimi silami v socialistični samoupravni družbi, z analizo delovanja delegatskega sistema v občini, s srednjeročnimi in letnimi plani občine ter povezavo s plani OZD, z delitvijo osebnih dohodkov v odvisnosti od ustvarjalnega dela, s temeljnimi značilnostmi našega socialističnega samoupravnega sistema, aktualnimi nalogami sindikata, z ocenose danjih političnih razmer v občini itd.

Prek 50 slušateljev je bilo zadovoljnih s pridobljenim znanjem in, kot nam je povedala ena izmed udeleženk seminarja, tovrstna oblika izobraževanja je dragocen pripomoček za nadaljnje delo.

M. R.

Med stroji sta zadonela glasba in humor

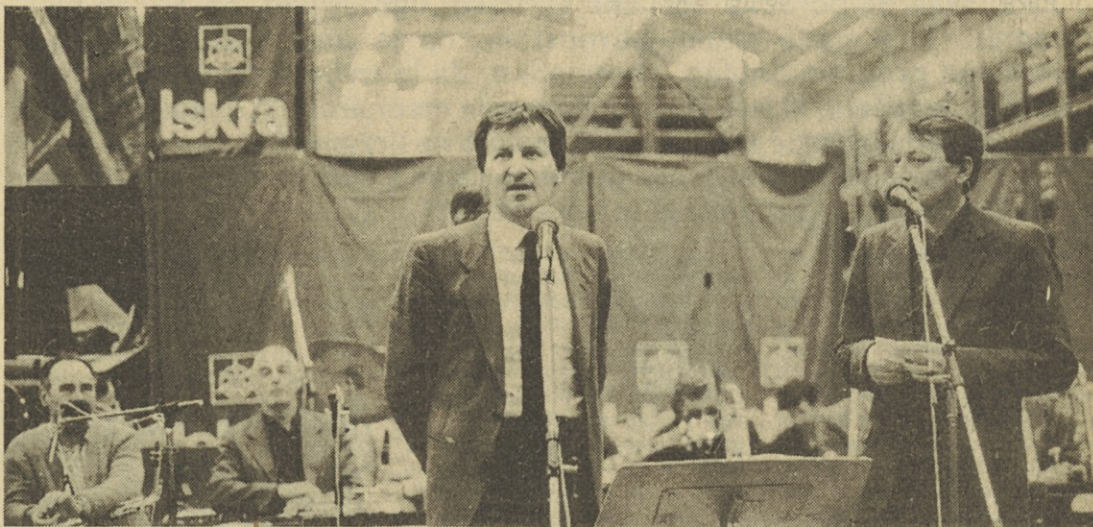
Toliko zabave, glasbe, humorja in sproščenosti, kolikor jo je bilo minulo sredo v novogoriški Iskri — Avtoelektriki ni bilo še nikoli. Med kolektiv, v proizvodno dvorano tovarne velikih zaganjalnikov, med stroje, so prišli člani plesnega orkestra Radia Ljubljana pod vodstvom dirigenta Jožeta Privška, pevka Elda Viler, popevkar Ivan Hudnik in ekipa popularnega »moped šoua«. Zbranim članom kolektiva Avtoelektrike so pripravili urico sproščenega programa in zabave prepletene z glasbo, vedrimi pevkami in humorjem, kjer je imel seveda glavno besedo popularni Janez Hočevar — Rifle.

Javna razvedrilna oddaja, ki jo je vodil radijski napovedovalec Rado Časl, na sporedu ljubljanskega radija pa je bila minulo nedeljo pa je imela še globlji pomen. Poslušalci ljubljanskega radija so namreč izvedeli vse o tem 3500 članskem kolektivu, za kar je poskrbel sam glavni direktor Robert Žerjal. Na-

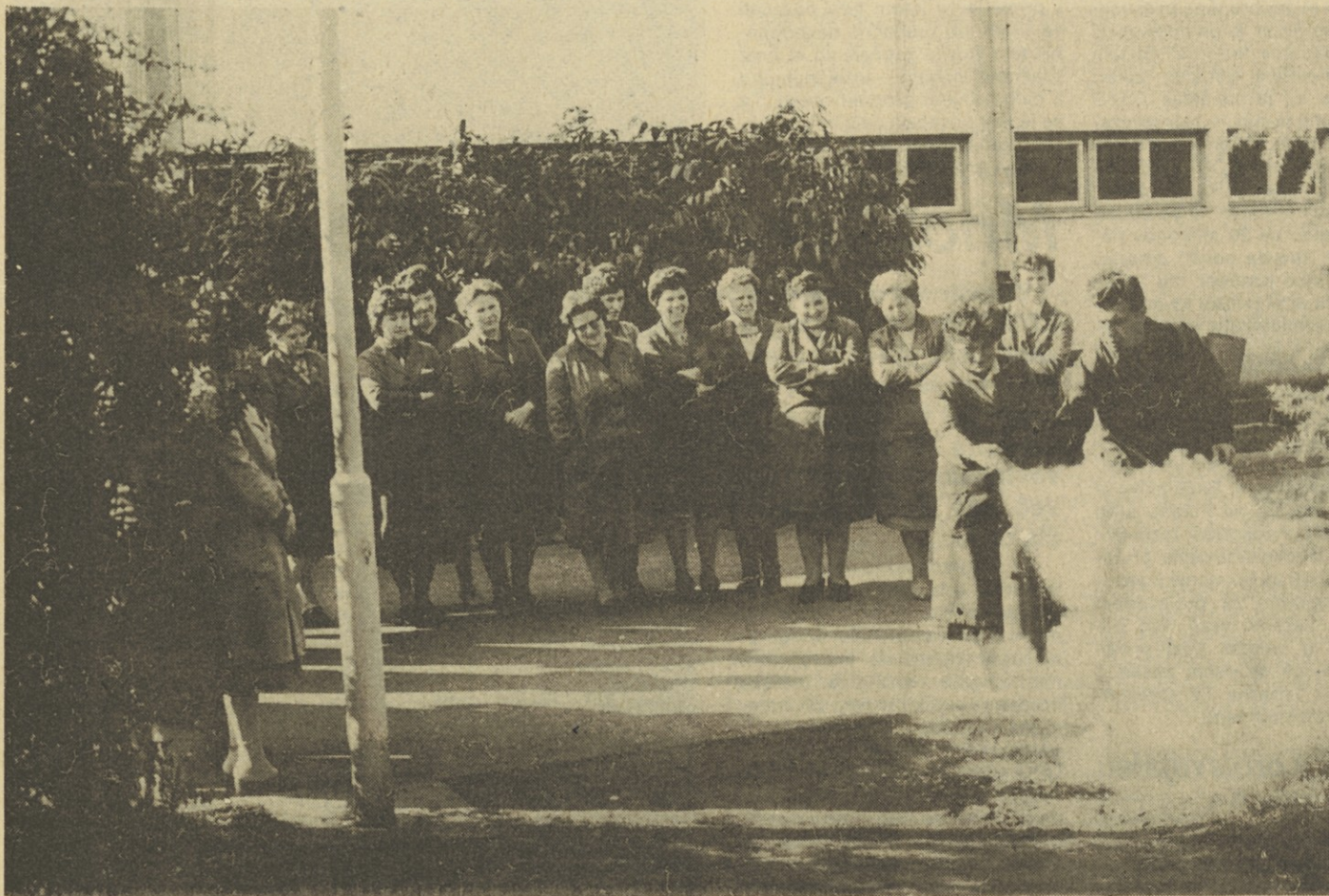
povedovalec Rado Časl ga je namreč povabil pred mikrofona prav z namenom, da bo širša javnost

izvedela vse o tem našem proizvajalcu avtoelektričnih izdelkov. Delavci so bili nad oddajo res na-

vdušeni, drobno izgubljeni urico časa pa bo moč nadomestiti. M. R.

Glavni direktor Robert Žerjal in napovedovalec Rado Časl med oddajo v Avtoelektriki.

Te dni poteka v novogoriški Iskri — Avtoelektriki seminar iz varstva pri delu za vse delavce, ki delajo ob strojih, tekočih trakovih, delovnih napravah itd. V programu izobraževanja so vključene osnove varstva pri delu s poudarkom na požarnem varstvu. Seminarja, ki ga organizira in

izvaja služba varstva pri delu Iskre — Avtoelektrike se je doslej udeležilo že prek 1000 delavk in delavcev, ki ob zaključku vsi uspešno opravijo preizkus znanja iz varstva pri delu in požarnega varstva. Rokovanje z gasilnim aparatom pa tudi praktično preizkusijo, kot je razvidno iz našega posnetka. (M. R.)

Prestrukturiranje programov brez naložbe ne bo!

V Iskri ne manjka modrih glav, ki vedo povedati, da je proizvodnja TV sprejemnikov program, ki kolektivu pržanske Tovarne TV sprejemnikov ne zagotavlja dolgoročne socialne varnosti, ugotavljajo, da gre za proizvodnjo, ki ji pada akumulativnost in, da je prestrukturiranje proizvodnega programa nujno, neobhodno, da je treba program čimprej zamenjati. Izkušenj, ki izvirajo iz poznavanja mednarodnih gospodarskih razmer, seveda ne kaže zapostavljati, menijo na Pržanu. Žal pa je sleherni recept, ki predpisuje zdravljenje, nujno povezan z eno, ali drugo vrsto zdravila. V pržanskem primeru je to investicija.

Tovarna TV sprejemnikov na Pržanu, čeprav ena prvih tovarn, ki so sestavljale skelet Iskre, se vse od ustanovitve v zgodnjih petdesetih letih pa do danes z investicijami pomembnejšega obsega ne more pohvaliti. Res je, da so iz te tovarne izšle pomembne Iskrine industrije (elektronske komponente, elektroakustika itd.), da Pržan že skoraj prislovično velja za kovnico kadrov (ki svoje znanje in sposobnosti učinkovito uporabljajo na velikem številu najodgovornejših mest v Iskri) pa ustreznega odziva Iskre ni. Kako naj bi sicer ocenjevali dejstvo, da si na Pržanu ne morejo pomagati z (že dolgo izdelanim in odobrenim) investicijskim elaboratom, ki pa nikakor ne dočaka finančne podpore? Ob tem ni nepomembna izkušnja izpred desetletja, ko je današnja TOZD TV »menjala firmo« — reorganizacija Iskre je za pržansko tovarno pomenila prehod iz DO IEZE v današnjo DO Iskra Široka potrošnja. Da stroškov prehoda, ki so bili takrat ocenjeni na 20 milijonov (takratnih in seveda novih) dinarjev ne omenjamo posebej, naj poudarimo, da je pržanska tovarna izpadla iz investicijskega vrstnega reda v DO IEZE in, da ji potem tudi v Široki potrošnji ni uspelo priti na vrsto. Danes, v obdobju, ko se Široka potrošnja pripravlja na reorganizacijo, »grozi Pržanu podobno« — kljub obljubam investicijskih sredstev še ni. Razumljiva je zato zahteva, da na Pržanu pred odločanjem o dokončni razdelitvi današnje Široke potrošnje pridobijo možnosti za takojšnje investiranje v opremo za proizvodnjo modernih tiskanih vezij. Več podrobnosti o naložbi kdaj prihodnjič, zdaj pa še nekaj besed o poslovanju Tovarne TV sprejemnikov v preteklem letu.

Največji proizvajalec televizorjev

Naslov bo za marsikaterega zanesljivo presenečenje, saj Iskra v jugoslovanskem prostoru nikoli ni doživljala tolikšne podpore širjeju proizvodnje TV sprejemnikov, kot na primer podobna tovarna v Nišu. Vseeno pa jim je lani uspelo doseči ta laskavi naziv, ki mu še posebno povečuje težo podatek,

da so postali tudi največji jugoslovanski izvoznik teh aparatov na konvertibilna tržišča. Podlaga za tak dosežek je bila že nekajkrat poudarjena: poleg agresivnega, prodornega tržnega nastopa je bilo odločilnega pomena dejstvo, da proizvodni program Tovarne TV sprejemnikov nikoli ni bil vezan na licenčne, ali kakršnekoli podobne omejitve; vsi doma izdelani aparati so plod domačega znanja in tehnologije, značilno zanje pa je tudi, da vsebujejo le najnujnejše uvozne komponente — tudi tu so na Pržanu v ospredju jugoslovanskih sorodnih proizvajalcev.

Fizični obseg proizvodnje so lani v primerjavi z letom 1984 povečali za 14,4% ob praktično nespremenjenem številu zaposlenih in brez vsakršnih vlaganj — torej izključno z dvigovanjem produktivnosti. Ta se je lani povečala celo bolj od hkrati zabeležene rasti fizičnega obsega proizvodnje — za 16,7%!

Množičnost še vedno le v načrtu

Značilnost dela velike večine osnovnih organizacij ZSMS so težave, ki nastanejo takrat, ko je treba zagotoviti množično aktivnost. Običajno je namreč dejavnih le desetina, ali nekaj več članov. Podobno poprečje velja tudi za osnovno organizacijo ZSMS Tovarne TV sprejemnikov na Pržanu. Programskovolilne konference, ki je bila 27. marca, se ni udeležila več kot dobra desetina vsega, sicer številčnega članstva.

Ob pregledovanju dela, ki ga je mladina opravila lani, ne gre spregledati samokritičnega tona, ki preveva poročilo. Mladi sami ugotavljajo, da jim do pomembnejših rezultatov manjka boljša organiziranost, že omenjena množičnost pa tudi plodnejše sodelovanje z drugimi DPO. Ob kritiki pa je vendarle treba naštet tudi uspehe. Mladina je ustrezno zastopana v samoupravnih organih svoje tovarne, dobra predstavljenost pa jim omogoča tudi vpliv na sprejemanje pomembnih odločitev. Pržanska mladina tradicionalno dobro sodeluje z vojniki iz šentviške vojašnice »Boris Kidrič«, z vojniki se večkrat pomerijo v različnih športnih disciplinah, sode-

Glavnino proizvodnega programa še vedno predstavljajo TV sprejemniki, ki so jih lani izdelali za 5% več kot leto poprej. Načrtovali so še bistveno večje povečanje proizvodnje, ki pa ga zaradi prepričljiv

TOZD TV Pržan v letih 1981 — 1985

Ob približno enakem številu zaposlenih in brez pomembnejših naložb v opremo, ali prostore, so v Tovarni TV sprejemnikov na Pržanu v preteklem srednjeročnem obdobju od leta 1981 do 1985 za:

- 30% povečali fizični obseg proizvodnje,
- 28% celotni izvoz,
- 24% konvertibilni izvoz,
- 11% celotni uvoz in
- 3% konvertibilni uvoz.

To med drugim pomeni, da so lani izdelali 208.263 črno belih TV sprejemnikov in skoraj 45.000 barvnih; po obsegu proizvodnje so se tako med sorodnimi jugoslovanskimi proizvajalci uvrstili na prvo mesto.

lujejo pa tudi na kulturnem področju. To potrjuje tudi diploma, ki so jo prejeli ob prazniku JLA 22. decembra za dobro dolgoletno sodelovanje.

Pohodni odred »99d« je privlačen tudi za mlade iz tovarne TV sprejemnikov, saj se udeležujejo vseh pohodov odreda; mladi pa dejavno sodelujejo tudi v drugih akcijah Iskrine mladine. Vsekakor najpomembnejše pa je produktivno delo mladih v proizvodnem procesu temeljne organizacije; tu so se mladi izkazali ob delu izven rednega delovnega časa, ko so dokazali, da so koristi svoje temeljne organizacije postavili pred svoje lastne; da so delu namenili prednost pred preživljanjem prostega časa.

lastnih sredstev niso uspeli urediti. Za zmanjšanje so se odločili zavestno, saj jih obresti stanejo že daleč čez razumno mejo. Za odplačevanje pretežno kratkoročnih kreditov, s katerimi so prisiljeni financirati proizvodnjo, morajo plačevati tudi — po pravilu — najvišje obrestne mere, ki so v poprečju kar dvakrat višje od poprečja v Ljubljanski banki — Gospodarski banki Ljubljana. To je postalo tako nesmiselno drago, da danes sleherni član pržanskega kolektiva plačuje na dan kar 4000.— dinarjev samo za obresti!

Tovarna TV sprejemnikov si ob vsem tem le malo pomaga z dejstvom, da so v borih nekaj letih

uspeli preseči uvoz z lastnim izvozom — kar ni uspelo nobenemu drugemu jugoslovanskemu proizvajalcu — in, da so lani izvozili kar za 41% vrednosti celotne proizvodnje. To jih je zaradi ogromnega razkoraka med družbeno in uporabno veljavo povečevanja izvoza seveda krepko stalo, saj izvoz niti približno ni bil pokrit s kvalitetskimi viri, temveč z bolj, ali manj dragimi kratkoročnimi krediti.

Lansko poslovanje pa je bilo manj uspešno od načrtovanega še zaradi dveh vzrokov. Dobršen del leta so bili prisiljeni gospodariti »pod tujo taktiko« — imeli so nadzorovane prodajne cene, medtem ko dobavitelji niso upoštevali nikakršnih omejitev in poskrbeli za izdaten razkorak med vhodnimi in izhodnimi cenami. Drugi vzrok, ki je vplival na rezultat, pa so bile pogodbe, sklenjene z inozemskimi partnerji. Vse pogodbe so namreč sklenili v dolarjih, tečaj te valute pa

se ni spreminjal v skladu s pričakanj in je seveda neugodno vplival na poslovne rezultate. Valute, ki veljajo na trgih, od koder nabavljajo repromaterial, so se namreč dražile mnogo bolj kot dolar. Ta vpliv pa je bil še neugodnejši zaradi večjega uvoza, ki je bil nujen zaradi strmega padca kvalitete in neupoštevanja rokov dobave domačih dobaviteljev.

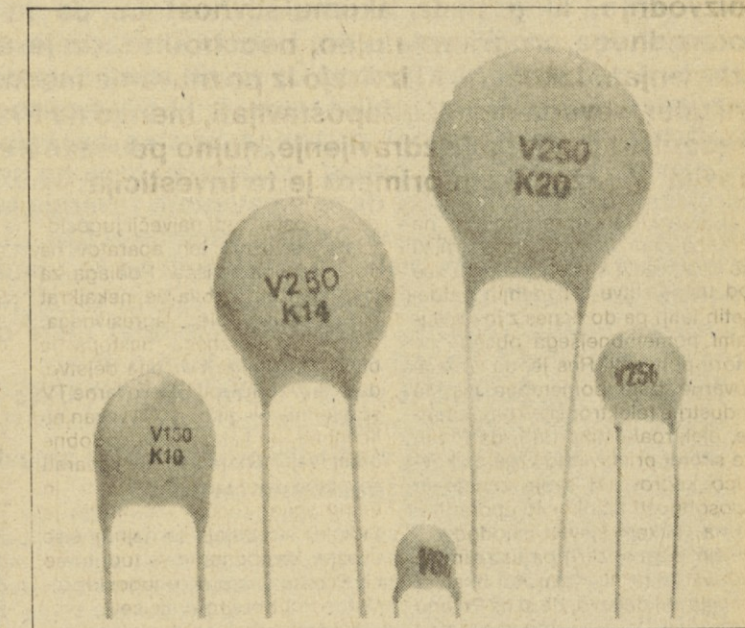
Seštevek vsega je za TOZD TV vendarle pozitiven, čeprav so dosegli le petino načrtovane akumulacije, vseeno pa je rezultat glede na precejšnje težave pri poslovanju še zadovoljiv. Pri tem velja vnovič poudariti, da se na Pržanu zavedajo, da bodo morali še marsikaj spremeniti, preden bodo s svojim gospodarjenjem lahko zadovoljni. Sem pa bodo poleg notranjih ukrepov morali soditi tudi zunanji — kot, denimo, investicija, ki smo jo omenili v pričetku.

Stane Fleischman

Zaključna faza proizvodnje TV sprejemnikov — pakiranje, odpremljanje. Izdelke iz Tovarne TV sprejemnikov razpošiljajo na vse strani sveta, saj kar 41% proizvodnje prodajo na tuje (leta 1985).

Družina elektronskih elementov bogatejša za VDR

Upori, odvisni od napetosti (voltage dependent resistor-VDR), imenovani varistorji so precej manj poznani v primerjavi z drugimi elektronskimi komponentami. Npr. amaterji po večini sploh ne vedo zanje. Škoda, ker imajo varistorji specifične lastnosti, ki se ne dajo vzporejati z drugimi elementi.

Delujejo pri čezmerni izmenični napetosti. Če se namreč pojavijo v vezavi, kjer so integrirani, visokonapetostni impulzi, se upornosti varistorjev naglo zmanjšajo iz zelo velikih vrednosti na raven dobre prevodnosti. Varistorji vsrkajo energijo impulzov in znižajo napetosti na nenevarne ravnote ter tako zaščitijo elektronske, ali elektromehanske elemente pred poškodbami.

Varistorji so torej nelinearni upori, nepolarizirani, ki so sestavljeni iz silicijevega karbida, ali cinkovega oksida, ali titanovega oksida. V industrijski proizvodnji dodajo kristale teh snovi keramiki, ki je vezni material, vse skupaj stisnejo v tablete in sintrajo pri visokih temperaturah.

V naši državi izdeluje varistorje samo Iskra, tovarna tehnične keramike. Stegne 25 v Ljubljani in sicer samo kovinskooksidne, na temelju cinkovega oksida ZNO. Med keramiko dodajo še druge okside, kot so kobaltov, kromov in bizmutov ter razne dodatke, vendar le v sledovih. V celoti izdeluje 112 vrst varistorjev, namenjenih za različno uporabo, vendar le za izmenične napetosti med 11 V do 510 V. Mesečno izdelata komaj nekaj več kot 200 tisoč kosov, kar je skromno število glede na možnosti uporabe in velike koristi, ki jo dajejo varistorji v zaščitnem smislu, oz. pri podaljševanju življenjske dobe aparatov, strojev in celo postrojev. Vzrok pa je nepoznavanje teh elementov.

Uporaba je izredno široka. Po panogah sega v telekomunikacije, energetsko in usmerniško elektroniko, merilno in regulacijsko tehniko, procesno tehniko, v tehniko gospodinjstskih aparatov, avtomobilsko elektroniko, v tehniko električnih vozil, računalništvo, kontaktno tehniko itd. Varistorji so zelo pomembni elementi terotehnike — znanstvene vede, ki se ukvarja s stroji, napravami in postroji, od njihovega nastanka do konca življenjske dobe.

Drugače povedano: s kovinskooksidnimi varistorji zaščitimo diode, tranzistorje, tiristorje, releje, izolacije, motorje s krtačkami zaradi motenj, transformatorje, vklope in izklope, termostate — seveda kadar delajo, električne črpalke, elektromagnete, zaganjalnike, že omenjene gospodinjstvske aparate, npr. mešalnike in celo varovalke, ko pregorijo. Z zaščito vseh teh elementov in naprav se v celoti precej podaljša življenjska doba končnih naprav, ki pomeni izrazito varčevanje.

Uporabnih možnosti je seveda na tisoče in tudi v Iskri nameravajo dosežati družino povečati na močnostne, energetske, posebne za zaščito digitalnih vezij in integriranih vezij. Razvoj v Iskri teži tudi k proizvodnji čip-varistorja brez žic.

In še osnovni tehnični podatki: temperaturno območje uporabe -40° do +85° C, temperaturni koeficient — 0,05%/° C, odzivni čas pa le 25 ns.

Marjan Kralj

Novost — kriterij in pogoj za zaščito izuma ali oblikovane rešitve

V službi za industrijsko lastnino ugotavljamo, da je v Iskri kljub stalnim naporom službe, poznavanje prava industrijske lastnine še vedno pomanjkljivo. Zato bi hoteli s tem prispevkom opozoriti zlasti tiste delavce in njihove vodje (razvijalce, raziskovalce, oblikovalce...), ki pri svojem delu lahko pridejo do rezultatov, ki so sposobni pravnega varstva na najpomembnejšega izmed pogojev, ki opredeljujejo patent, oz. model, to je na novost. Naj povzamem v splošnem zakon, ki določa, da se s patentom zavaruje izum, ki pomeni novo — tehnično rešitev ..., z modelom pa nova zunanja oblika ... izdelka ... Izum, oz. oblika telesa sta nova, če se bistveno razlikujeta od že znanih, t.j. obstoječih tehničnih, oz. oblikovnih rešitev, (pa naj so te zaščitene, ali ne) in, če pred vložitvijo prijave za priznanje pravice (patenta, modela) nista bila dostopna javnosti. Izpolnjena morata biti torej oba pogoja kumulativno:

- tehnična, oz. oblikovna rešitev mora biti absolutno (objektivno) nova, kar pomeni v svetovnem merilu
- rešitev ne sme biti pred vložitvijo prijave nikjer objavljena, razstavljena, prikazana, ali uporabljena (dostopna javnosti).

V tej zvezi si oglejmo primera: Nekemu izumu, ki je sicer absolutno nov (in izpolnjuje seveda tudi ostale z zakonom določene pogoje, ne bo priznana varstvo, če ga avtor pred vložitvijo prijave npr. na nekem simpoziju v svojem referatu »razkrije«, razloži na način, ki omogoči strokovnjakom, da ga lahko uporabljajo. V tem primeru je avtor sam sebi kršil novost.

Podobno velja tudi za kršitev novosti oblikovnih rešitev. Če nek nov, ali na novo oblikovan izdelek izpolnjuje vse druge pogoje za zaščito pa ga začnemo pred vložitvijo prijave npr. prodajati, smo si s tem sami kršili novost in tako zapravili možnost za pridobitev zaščite — modela.

Drugače pa je v primeru, če postaneta izum, oz. oblikovna rešitev dostopna javnosti brez vednosti avtorja. Naše pravo je namreč prevzelo iz Evropske patentne konvencije določilo, da novosti ne škodi dejstvo, če sta izum, ali oblikovna rešitev postala dostopna javnosti brez vednosti, oz. privolitve avtorja največ šest mesecev pred vložitvijo prijave za zaščito.

Omenil bi še pomembna instituta, ki sta se izoblikovala na podlagi potreb mednarodnega gospodarstva in bila legalizirana v Pariški konvenciji, iz nje pa so ju prevzele posamezne nacionalne zakonodaje. Tu mislim na sejmsko in unijsko prioriteto, ki sicer navidezno nimata neposredne zveze s predmetom tega prispevka, dejansko pa pomenita važen činitelj zlasti v mednarodno-gospodarskih odnosih.

Razstavljanje nekega izuma, ali oblikovne rešitve na kakšnem priznanem sejmu mednarodnega značaja bodisi doma, ali v tujini ne pomeni kršitve novosti, če

se v roku 3 mesecev od dneva, ko se sejem zapre, zahteva v prijavi za priznanje zaščite prednostno pravico od prvega dne, ko je bil izum razstavljen. V tem primeru imamo opravka s t.i. sejmsko, oz. razstavno prioriteto, ki pa v praksi povzroča večkrat zmedo, saj ni vsak sejem, oz. razstava priznana in mednarodnega značaja, kar velja tudi za sejme v tujini. O tem, kateri sejmi so priznani in mednarodnega značaja, odloča namreč in o tem izda tudi ustrezno potrdilo v vsaki državi zato pristojni organ (v SFRJ je to Gospodarska zbornica). Razstavljanje na nekem sejmu torej, ki ne spada v to »kategorijo«,

pomeni izgubo novosti in s tem možnosti pridobitve zaščite — tudi naknadne.

Unijska prioriteta daje prijavitelju, ki je prijavil svoj izum (oblikovno rešitev) recimo v SFRJ, možnost, da v roku 12 mesecev (za izum), oz. 6 mesecev (za oblikovno rešitev) od dneva te prijave, prijavi isti izum (oblikovno rešitev) v katerikoli drugi državi, podpisnici pariške konvencije z veljavnostjo datuma prve prijave.

Zamuda unijske prioritete pa ne izključuje možnosti poznejše prijave istega izuma (oblikovne rešitve), vendar pa le v primeru, da za ta izum (oblikovno rešitev)

še ni bil izdan patent (model) na podlagi prve prijave, oz. če predmet izuma (oblikovne rešitve) ni postal dostopen javnosti.

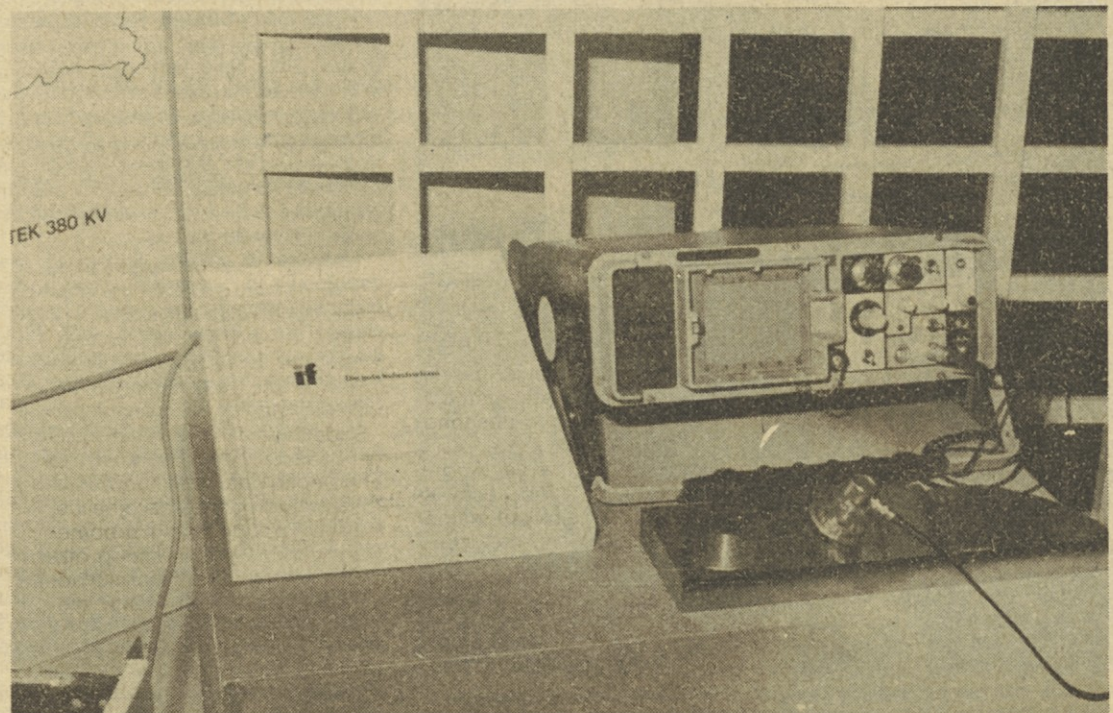
Ni treba posebej naglašati, da so kriteriji za presojo novosti v drugih državah lahko drugačni (npr. egiptovski zakon obravnava novost samo glede na to, kaj je bilo objavljeno, oz. publicirano v Egiptu, ameriško pravo pa stoji na stališču, da objava izuma s strani avtorja pred vložitvijo prijave ne škoduje novosti pod pogojem, da je do nje prišlo znotraj enega leta pred vložitvijo prijave,...). Ne glede na to pa menim, da bi v izogib raznim spodrsrljajem, ki imajo za posledico »izgubo pravice za pridobitev zaščite« v kaki državi, bilo edino smotno:

- da se prijava za pridobitev zaščite vložijo čimprej, na vsak način pa pred kakršnokoli eksploatacijo predmeta izuma, oz. oblikovne rešitve,

- da se izogibamo sejmski prioriteti, zlasti, če razstavljalet ni gotov, da gre za mednarodno priznan sejem,

- da pristojni činitelji v posameznih organizacijah čimprej ugotovijo, v katere države nameravajo tržiti izum, oz. oblikovno rešitev, da se v smislu določil unijske prioritete tam prijavijo za zaščito.

Samo Cejan

Priznanje »Kakovostni industrijski design« je lani prejel Iskrin ultrazvočni defektoskop

Pred odločitvijo o sodelovanju s firmo Storno A/S

Danska firma STORNO A/S, najmočnejša evropska firma na področju mobilnih radijskih komunikacij, ki pokriva 20% celotnega evropskega tržišča, se je odločila, da svojega jugoslovanskega, predvsem trgovskega partnerja, Avtotehno, zamenja s partnerjem, ki ima močnejšo strokovno bazo na področju mobilnih radijskih zvez. Predstavniki firme STORNO so že tudi obiskali nekaj jugoslovanskih delovnih organizacij, ki bi lahko zadovoljevale njihovim zahtevam in, kot smo neuradno obveščeni, so vse te delovne organizacije bile pripravljene sprejeti to sodelovanje tako, da bo firma STORNO prav gotovo dobila v Jugoslaviji poslovnega partnerja, se pravi: če ne bomo to mi, Iskra, bo potem to druga DO v Jugoslaviji. To spoznanje je tudi bil eden izmed razlogov, da je vodstvo DO Elektrozeve sprejelo povabilo firme STORNO naj jih obišče; vzpodbuda pa je bilo tudi poslano vabilo, ki že samo po sebi nakazuje, da je Iskra za firmo STORNO najbolj zaželen partner.

O pobudi za tesnejše poslovno tehnično sodelovanje med firmo STORNO in Iskro smo se pogovorili z Emerikom Koltajem, vodjo prodaje radijskih zvez v DO Elektrozeve.

Predstavniki DO Elektrozeve ste obiskali firmo STORNO in se seznanili z njenim proizvodnim programom ter z možnostjo sodelovanja z njimi?

Da, seznanili so nas z organizacijo firme STORNO A/S in z njeno proizvodnjo. To je ena izmed vodilnih firm v Evropi na področju mobilnih radijskih zvez. Vsaka četrta prodana mobilna radijska postaja v Evropi je iz te firme, ki zaposluje cca 2000 ljudi in izdelava letno okoli 60.000 radijskih postaj ter ima zastopstva v 60 državah po svetu in nad 200 servisov. Omeniti še velja, da z letošnjim letom deluje v sestavi Motorola, ZDA, pri čemer je zanimivo, da ta proizvajalec izdeluje naprave in sisteme izključno za civilno tržišče in, kot so povedali v firmi STORNO, nimajo namena proizvajati posebnih naprav za namenskega kupca.

Iz razgovora in ogleda proizvodnih obratov smo se tudi prepričali, da je to res velika firma, z izredno dobro organizirano proizvodnjo.

Firma STORNO daje tudi izreden poudarek kvaliteti in je to njena prednost. Prav tako dajejo velik poudarek sistemskemu razvoju in proizvodnji radijskih postaj, sposobnim za delo v vseh, tudi najbolj zahtevnih sistemih.

Menim, da bi sodelovanje, zastopstvo in kooperacija s firmo STORNO bila izredno pomembna za nadaljnji razvoj UKV naprav v naši DO in Iskri, saj bi lahko sodelovanje in kooperacijo razširjali na več področij:

- kooperacijo pri proizvodnji postaj tipa »5000« z vsemi pripadajočimi sistemskimi rešitvami
- na osnovi kooperacije bi

imeli možnosti kompletiranja Iskrinega radijskega programa z vsemi potrebnimi napravami iz programa STORNO

— programsko tehnično sodelovanje na področju razvoja v smislu osvajanja novih in izpopolnjevanja obstoječih sistemov

— sodelovanje na področju Iskrinih proizvodnih programov (elementi, antene itd.)

— sodelovanje pri izdelavi sestavnih delov, ki jih STORNO kupuje in naroča pri drugih proizvajalcih

— skupno nastopanje na tujih trgih (po dogovoru) predvsem tam, kjer ima Iskra boljše možnosti nastopa (tretji svet, vzhod)

Nam lahko poveste kaj o vaših opažanjih med ogledom proizvodnje v firmi STORNO?

Predvsem smo lahko videli izredno dobro organizirano proizvodnjo, z visoko stopnjo avtomatizacije in računalniškim vodenjem. Imajo natančno izdelan plan dejavnosti za izpolnitev plana proizvodnje, od nabave do končne kontrole. Vse dejavnosti imajo razdeljene terminsko tako, da je možna stalna kontrola letih. Torej, za vsak zastoj, ali vsako nepravilnost točno vedo, kje je nastala in kdo je krivec. Zagotavljanje kvalitete rešujejo načrtno in imajo za to posebno skupino strokovnjakov.

Uvajanje nove serije v proizvodnjo, traja cca 6 mesecev. V tem času dosežejo optimalno učinkovitost glede na čas izdelave, ki je nujen za doseganje zelene kvalitete.

Vse pobude, oz. pripombe uporabnikov njihovih naprav stalno analizirajo in tudi v glavnem upoštevajo, saj so prepričani, da je

to pomembno za ohranitev do-brega imena na tržišču.

Postaje serije »5000« so take izvedbe, da bi jih lahko brez težav proizvajali tudi mi.

Kljub visoki avtomatizaciji je bilo vidno, da je človek, dober strokovnjak, še vedno tisti, ki zagotavlja kvalitetno proizvodnjo. Poudarili pa so in tudi naši vtisi so to potrdili, da so poleg dobre organizacije tudi dobri medsebojni odnosi pogoj za kvalitetno delo.

Kaj bi sodelovanje s firmo STORNO pomenilo za sodelovanje med DO Elektrozeve in firmo IRET iz Trsta?

Kot smo že navedli, so nam predstavniki firme STORNO povedali, da nimajo namena razvijati in proizvajati specialnih naprav za namenskega kupca. Pri IRET pa so usmerjeni povsem v proizvodnjo naprav za namenskega kupca. To pomeni, da sta razvojno proizvodna programa firme STORNO in firme IRET programsko ločena.

Kakšne prednosti bi to sodelovanje prineslo DO Elektrozeve in kakšne firmi STORNO?

V celoti vzeto lahko strnemo, da so prednosti, ki nam jih taka kooperacija nudi odvisne od naše prilagodljivosti in prožnosti.

Sodelovanje s tako firmo pomeni biti v stiku z vrhunsko tehnologijo na tem področju. Pomeni tudi jasne razvojne usmeritve. To sodelovanje bi pomenilo najmanj podvojeno proizvodno realizacijo tega proizvodnega področja v DO Elektrozeve.

Seveda je jasno, da vsa takšna sodelovanja temeljijo na obojestranskih interesih. Nekaj naših

Emerik Koltaj

smo že navedli, v firmi STORNO pa pričakujejo, da bodo s kooperacijo dosegli kvalitetnejši nastop na jugoslovanskem tržišču, saj bi potem mi dopolnjevali svoje ponudbe pri zahtevnejših kupcih z njihovimi izdelki, skupno pa bi tudi nastopili na tretjih tržiščih, kjer imamo mi ponekod določene prednosti, s čimer bi jim zamčili razširitev njihovega dosežanega tržišča in s tem povečanje obsega prodaje.

Na koncu naj še navedem primer, ki kaže, kakšna je cena uspešnega vključevanja na zahtevna svetovna tržišča. Če hočeš namreč uspešno prodajati na tem tržišču, moraš biti: kompleten v svoji ponudbi, cenovno konkurenčen, zagotoviti moraš tehnološko sodobnost svojim napravam in njihovo zanesljivo delovanje ter sorazmerno lahko vzdrževanje. Razvoj naprav, ki ustrezajo vsem tem zahtevam pani, niti lahak, niti poceni. Kot primer naj navedem razvoj družine mobilnih radijskih postaj serije »6000«: firma STORNO je stal namreč kar 8 milijonov dolarjev.

Sodelovanje in kooperacija s firmo STORNO pa bi nam omogočila bolj neposredno spremljanje njihovih izkušenj in strateških usmeritev, kar bi nam lahko zelo koristilo pri našem razvojno-proizvodnem osvajanju tovrstnih proizvodov.

Boris Čerin

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Četrti direktor Iskre
dr. Štefan Šoba

Zaupanje delavcev v partijo

»Težji udarec za delavstvo je bila ustanovitev JRZ (Jugoslovanske radikalne zajednice) so v nadaljevanju zapisali Iskraši v spominski zbornik, »ki je predstavljala kompromis med radikalno stranko in slovenskimi klerikalci. Uveljavila se je s pritiskom in grožnjami po metodah, ki so bile tedaj že poznane iz Nemčije in Italije. Delavstvu je bilo jasno sporočeno, da kdor ne bo vstopil v to organizacijo, naj računa na odpust iz službe.

Prva doba po stavki pomeni določeno nazadovanje v delavskem gibanju. Med delavci je zavladalo splošno nezaupanje do vsake organizacije, zlasti ker so se med nje vrinili plačani vohuni direktorja in vodilnih uslužbencev. Akordne po-

Člani kolektiva, ki so sodelovali v tekstilni stavki leta 1936 ob 20-letnici stavke

stavke so bile do skrajnosti komplicirane tako, da je bilo možno čim večje izkoriščanje. Vladajoči kranjski klerikalci z dekanom Škerbecem in poslancem Brodarjem na čelu so podpirali tako imenovane »Slovenske fante«. Šele, ko je bila jeseni 1938 na pobudo mestnega komiteja reorganizirana partijska celica v tovarni in je prevzel funkcijo sekretarja Andrej Brovč s članoma Francko Bajželj in Stanetom Kovačičem, se je posrečilo z vztrajnim organiziranjem in požrtvovalnim delom zopet dobiti zaupanje zavednih delavcev, čeprav so nekateri, zlasti, socialdemokrati z vso močjo hoteli pasivizirati te napore. Kako velik je bil ta uspeh se je pokazalo ob pobiranju podpisov za ustano-

vitev Društva prijateljev Sovjetske zveze, ko je bilo samo v Jugočeški zbranih 480 podpisov kljub temu, da je pomenilo to precejšnjo nevarnost za vsakega podpisnika. Razširjali so tudi ilegalne letake, zlasti Andrej Brovč, ki mu je iz žepa molel klerikalni časopis »Slovenec«, da bi z njim premotil vratarja, dočim je imel okoli života in pod perilom polno letakov in pa pokojni Stane Kovačič, ki je bil elektromonter ter je imel dostop v vse tovarniške prostore.

Leta 1941., ko se je čutilo bližanje vojne nevarnosti, so bili že organizirani sestanki po obratih. Delavci so se obračali na posamezne partijske člane s prošnjo za informacije in mišljenja o političnem razvoju v

svetu in doma. Ob izbruhu vojne so se vsi primorski fantje javili kot prostovoljci za branitev jugoslovanskih mej. Po zlomu stare Jugoslavije pa so se po večini vrnili v tovarno, ki jo je medtem okupator preuredil v svojo namene. Demontirani in raznešeni so bili tekstilni stroji, medtem pa so že prihajali novi, ki jih je postavljala nemška firma »Luftfahrtgerätewerk« Hakenfelde. Tovarna je bila urejena za izdelovanje določenih letalskih finomehanskih delov in je bil strojni park povsem prilagojen velikoserijski proizvodnji teh izdelkov.

S prihodom nacističnega okupatorja se je začela nova doba preganjanja naših zavednih ljudi. Najprej je bilo odpuščenih 120 delavcev, ki so jih Nemci šteli za nezanesljive. Med temi so bili v resnici tudi glavni organizatorji delavskega gibanja. Vendar zaradi tega delo Osvobodilne fronte ni opočalo, ker so bile še vedno močne vezi med delavstvom v tovarni in njegovimi voditelji zunaj nje. Partija je vcepljala ljudem ljubezen do Sovjetske zveze in zaupanje v sovjetsko armado in pa prepričanje, da bo pravica zmagala. Pomemben dogodek se je zgodil 25. julija 1941., ko so odšli prvi štirje delavci »Jugočeške« v partizane in sicer Andrej Brovč (ki je bil medtem že odpuščen iz LGW), Pavel Jezeršek, Slavko Smuk in še nekdo, katerega imena doslej nismo mogli ugotoviti.

Zlasti je bilo poživljeno delo OF, ko je takratni sekretar okrajnega komiteja Pavle Kavčič v začetku leta 1943. zaupal organizacijsko delo Francu Pagonu z nalogo, naj ustanovi odbor OF v tej tovarni, kar mu je tudi uspelo. Na čelu odbora je bil Viktor Kodrič. Niti nemške grožnje, niti okupacijski zapori ter streljanje talcev ni prestrašilo zavednih delavcev in delavk, mladih in starih, da ne bi dali svojih skrajnih naporov za uresničenje plemenitih in vzvišenih ciljev Osvobodilne fronte.

Sestanek stavkajočih delavcev v tekstilni stavki leta 1936

V Cerkljah so štirje zbori predstavili tekmovalni program »Naša pesem '86«

Izredno uspel koncert v Cerkljah

Cerklje na Gorenjskem — V soboto zvečer je bil v nabit polni avli osnovne šole Davorin Jenko v Cerkljah, pred več kot 450 poslušalci skupni koncert štirih pevskih zborov, ki so predstavili tekmovalni program za tekmovanje slovenskih pevskih zborov »Naša pesem '86«, ki bo od 11. do 13. aprila letos v Mariboru.

V Cerkljah so nastopili moški pevski zbor KUD Davorin Jenko pod vodstvom Jožeta Močnika in mešani študentski pevski zbor Kamnik pod vodstvom Janeza Klobčarja, ženski pevski zbor Milko Škoberne pod vodstvom Antona Cimpermana z Jesenic, koncertni večer pa je sklenil Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja pod vodstvom Tomaža Faganela.

Vsi zbori, ki so sodelovali v Cerkljah so že osvojili plakete mesta Maribor. Za sobotni koncertni večer lahko rečemo, da je bil po kvaliteti eden izmed najboljših na Gorenjskem ter zelo skrbno naštudiran in kvalitetno izpeljan. Do izraza je tudi tokrat prišlo resno delo vseh pevk in pevcev, ki so ob tem vložili veliko prostega časa in truda, kar pa že presega meje ljubiteljskega udejstvovanja. Zbori so na občinstvo napravili zelo dober vtis, tako v glasbeno-tehničnem, kot muzikalnem smislu, za kar so bili nagrajeni z dolgim aplavzom. To pa hkrati tudi kaže, da tako kvalitetnih prireditev na Gorenjskem manjka. Na koncu pa zaželimo vsem štirim pevskim zborom, ki bodo sodelovali na tekmovanju »Naša pesem '86« v Mariboru čim boljši uspeh.

Janez Kuhar

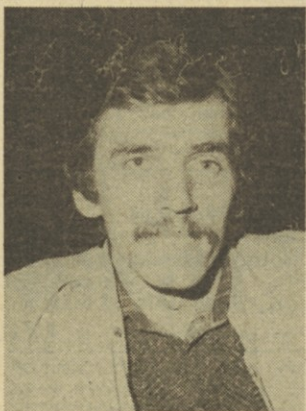
*Lepo je v našo lepo Iskro priti mlad,
ko poln poleta si, moči in svetlih nad.
Tu možnosti je tisočero — da znanja, truda vidiš sad.
Lepo je v našo močno Iskro priti mlad!*

*Lepo je vedno biti zvest in vrl Iskraš,
ko snuješ, delaš le za skupni blago naš,
razvijaš se, izpopolnjuješ,
daš vse, kar zmoreš in kar znaš.
Lepo je vselej biti vnet in vrl Iskraš!*

*Lepo je v naši dragi Iskri biti star,
v pokoju davno že, vendar Iskraš vsekdar!
Ponosni smo na svojo Iskro —
ta ne pozabi nas nikdar!
Lepo je v naši dragi Iskri biti star!*

Majda Lajovic
Iskra Avtomatika

Razstava likovnika-samorastnika v Železnikih

LOJZE TARFILA, likovni samorastnik, zaposlen v Tovarni elektromotorjev in gospodinjskih aparatov v Železnikih, kjer tudi aktivno deluje v kulturni komisiji, je marca razstavljal v salonu pohištva Alples v Železnikih. Razstavljena platna umetnika, ki je že večkrat predstavljal svoja dela, so pritegnila precejšnje zanimanje obiskovalcev. Okolje razstavnega salona, kjer večkrat gostujejo Iskrini likovniki iz Železnikov (pobudnik takega sodelovanja je ZSMS Alples) za razstave ustrezna, vendar bi kazalo v bodoče nekaj več truda nameniti publiciteti, raven predstavljenih del vsekakor zasluži več kot le (bolj, ali manj) naključni obisk!

SF

Iskra

Iskra — SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.,

Izobraževalni center Iskre,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje strokovno izpopolnjevanje na temi:

Temelji upravljanja v organizacijah in Vedenje udeležencev v industrijsko-mednarodnem trženju

Temu sodita v prvi sklop Specialističnega in periodičnega strokovnega izpopolnjevanja, ki je namenjeno vsem direktorjem tržnih področij in vodjem sektorjev v izvozni dejavnosti Iskre, poslovnim delavcem, svetovalcem, kakor tudi direktorjem poslovnih enot Iskre v tujini ter vodjem komercialnih OZD v delovnih organizacijah Iskre, ki hočejo postati uspešnejši v mednarodnem trženju, s poznavanjem različnih organizacijskih sistemov in psihologije trženja.

Vsebina:

1. Temelji upravljanja in vodenja v organizacijah
2. Vodenje udeležencev v industrijskem mednarodnem trženju
3. Poslovni primer
4. Skupinska razprava o problemih upravljanja
5. Pogledi na upravljanje tujih podjetij

Vodja programa:

Jernej Velkavrh, dipl. ing. el.

Čas in kraj:

S prvim delom programa strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli dne 19. 5. 1986 ob 15. in bo trajal do 21. 5. 1986 do 18.15. Drugi del se bo pričel dne 26. 5. 1986 od 15. in bo trajal do 28. 5. 1986 do 18.15 v Škofji Loki.

Prijave:

Podpisane in potrjene prijavnice pošljite najkasneje do 5. 5. 1986 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.

Podrobnejše informacije o programu lahko dobite pri Jerneju Velkavrhju, na tel. št.: 061/213-213, int.: 13-82, o organizaciji seminarja pa pri Sonji Vrhovec, tel. št.: 061/222-212.

Iskra

Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov, n.sol.o.

TOZD — Tovarna antenskih naprav — Antene, n. sub. o.,
61360 Vrhnika, Idrijska 42

Ugoden nakup 20% popusta

Iskrinim delavcem nudimo ugoden nakup vseh tipov anten in antenskega pribora do 30. aprila 1986. Prodaja na Vrhniki, Idrijska 42 od 6. do 14. ure.

Nadaljnje informacije lahko dobite po telefonu: (061) 752-616.

Iskra

Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov, n. sol. o.,

TOZD — Tovarna televizijskih sprejemnikov — TV Pržan, n. sub. o.,
61000 Ljubljana, Andreja Bitenca 68

Razpis štipendij za šolsko leto 1986/87

Program	Smer	Štev. štipendij
Oblikovalec kovin	ključavničar	3
	orodjar	2
	finomehanik	2
	RTV mehanik	3
elektrikar-elektronik	mizar	2
	elektrikar-energetik	2
SKUPAJ		14
V. stopnja	elektronika	4
	kovinarstvo in strojništvo	3
	naravoslovno-matematična	2
	tehnologija	2
	poslovno-finančna dejavnost	1
SKUPAJ		10
VI. (višješolski študij)	ing. elektrotehnike	4
	ing. strojništva	2
	ing. računalništva	2
SKUPAJ		8
VII. st. (visokošolski študij)	dipl. ing. elektrotehnike	4
	dipl. ing. strojništva	3
	dipl. ing. računalništva	3
	dipl. ekonomist	2
	SKUPAJ	

Kandidati za štipendijo morajo dostaviti:

- obrazec SPN-1
- prošnjo za štipendijo
- potrdilo o vpisu v šolo
- overjen prepis, oz. fotokopijo zadnjega šolskega spričevala, oz. potrdilo višješolske, ali visokošolske organizacije združenega dela o opravljenih izpitihi.

Vloge bo sprejemala kadrovska služba v mesecu juniju in juliju.

UGODEN NAKUP

Iskra — industrija za električna orodja Kranj

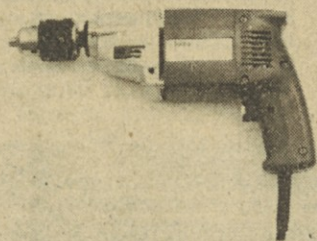
Prodaja v Ljubljani, Trg revolucije 3

Če ste nameravali kupiti električno ročno orodje pa tega doslej še niste storili, potem vas bo naša ponudba prav gotovo razveselila. Za 20% ceneje in na pet obrokov lahko kupite naslednje naše stroje:

Kupci z gotovino vplačajo navedeni znesek na žiro račun: 51500-601-13084, Iskra El. orodja Kranj.

V ceni je že vračunan prometni davek. V mesecu januarju je davčna stopnja povišana iz 28,9% na 30,9%.

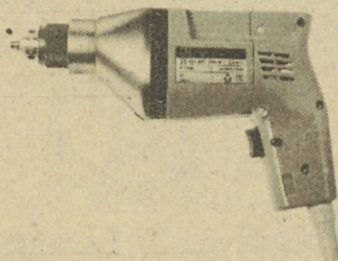
Pologa za kredit ni, letna obrestna mera na glavnico pa je 28%.

Vibracijski vrtalnik VV 508 T je ustrezno oblikovan, da ga lahko trdno in z lahkoto držimo v rokah. Njegova moč in število vrtljajev zagotavlja uspešno obdelavo najrazličnejših materialov: lesa, jekla, barvnih kovin, plastike, opečnega zidu in tudi najtršega vibrirnega betona.

30.264 din

VV 508 T: 520 W
0—540/0—1400 vrtljajev/min
30—10800/0—28000 vibracij/min
vrtanje v jeklo 10 mm, v les 20 mm, v beton 12 mm, masa 1,9 kg

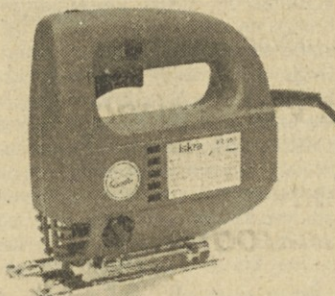
Vrtalnik VS 401 A se odlikuje po izredno majhni masi, zato zelo ustreza za najrazličnejša montažna dela.

20.525 din

VS 401 A
380 W, 1600 vrtljajev/min,
Ø8 mm za jeklo, Ø15 mm za les
1,35 kg

Povratna žaga

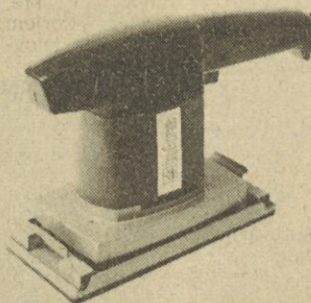
PZ — 55 A. Z njo lahko ravno in krivuljino režete vse vrste lesa, iverk, barvnih kovin, mehkega jekla, umetnih mas, gume, trdega papirja in

keramike. Režete lahko pod koti od 0 do 45°, v obeh smereh. Rezalna hitrost se nastavlja elektronsko. Elektronski regulator je izveden s povratno zvezo, kar omogoča, da se vrtilni moment pri nižjem številu nihajev le malo zmanjša. Nastavite lahko nizko število nihajev žage, zato je žaga zelo ustrezna za rezanje kovin in umetnih mas. Hladilni zrak je od ventilatorja speljan do lista žage in čisti črto, po kateri žagate. 3-stopenjska nastavev podajalnega nihanja lista žage omogoča do 100% hitrejšo žaganje.

44.925 din

Tehnični podatki: moč 420 W, hod lista 17 mm, število nihajev neobremenjenega stroja 600 — 3300/min, nastavev kota rezanja 0 — 45°, število stopenj nihajnega delovanja 3, masa 1,7 kg.

Vibracijski brusilnik VB-23 A

Prednosti: lahek, ergonomsko oblikovan, ima dva ročaja za lažje delo, veliko število gibov za fino obdelavo, tiho deluje, skoraj brez tresljajev, ima aretirni gumb za trajno delovanje in je dvojno izoliran v skladu z evropskim standardom

28.798 din

160 W, 18000 gibov v min.
krog brušenja 2,6 mm
brusna površina 92 x 190
velikost papirja 92 x 230 mm
masa 1,9 kg

Na voljo sta še močnejša vibracijska brusilnika VB 43 A in VB 45 A, oba po ceni **59.690 din**

Informacije in pogodbe dobite v Kranju pri Beti Bolka (22 221, int.: 28 — 51) in v Ljubljani pri Veri Dolinšek (213 — 213, int.: 15 — 95).

Iskra

Iskra Commerce, n. sol. o.,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

vabi k sodelovanju sodelavce za nedoločen čas

Strokovni sodelavec za tehnično področje v predstavništvu Iskre v Moskvi, SZ

Pogoji:

- višja izobrazba tehnične, ali ekonomske smeri
 - 3 leta delovnih izkušenj
 - aktivno znanje ruskega jezika, ali običajnega poslovnega svetovnega jezika dežele
- Delavca se imenuje za mandatno dobo 4 let.

Vodja izvoznega sektorja ČSSR v Tržnem področju SEV

Pogoji:

- dipl. ing. elektrotehnike, ali dipl. ekonomist, oz. z delom pridobljene delovne zmožnosti
- 3 leta delovnih izkušenj
- zunanjetrgovinska registracija
- aktivno znanje angleškega, ali nemškega jezika
- 3 mesečno poskusno delo

Vodja izvoznega sektorja Bolgarija, Poljska, Madžarska, Romunija in Albanija v Tržnem področju SEV

Pogoji:

- dipl. ing. elektrotehnike, ali dipl. ekonomist, oz. z delom pridobljene delovne zmožnosti
- 3 leta delovnih izkušenj
- zunanjetrgovinska registracija
- aktivno znanje angleškega, ali nemškega jezika
- 3 mesečno poskusno delo

Korespondent v Tržnem področju SEV

Pogoji:

- administrativni tehnik
- 1 leto delovnih izkušenj
- 2 mesečno poskusno delo

Referent v pripravi uvoza

Pogoji:

- ekonomski tehnik
- 3 leta delovnih izkušenj
- 2 mesečno poskusno delo

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: Iskra Commerce, Kadrovski sektor, Ljubljana, Topniška 58.

Aktivna rekreacija med delovnim časom

V eni od prejšnjih števil Glasila Iskra sem zasledil članek o uvedbi aktivne rekreacije med delom v DO Avtomatika TOZD TELA. Ker v naši TOZD Instrumenti Otoče-DO Kibernetika ta vrsta rekreacije zelo uspešno poteka že tretje leto smatram, da lahko komu koristijo nekatere naše izkušnje na tem področju.

Tudi naše vaje in glasba je izbrano po navodilih dr. Hermana Berčiča in mag. Borisa Sile, ki sta možnosti za uvedbo te dragocene dejavnosti v delovni proces proučevala v Iskri že leta 1981. Vzornični TOZD je bil tedaj TEA. Mnenja in stališča zaposlenih v tej TOZD sta avtorja izdala v brošuri »Programirani rekreativni odmor med delovnim procesom«.

To delo nam je služilo kot osnova za izbiro pristopa k uvedbi novosti v našo TOZD. Skupaj z zdravnico obratne ambulante dr. Nušo Potočnik smo ugotovili, da med delavkami, ki že dalj časa opravljajo fina montažna dela (taka dela so pri nas v veliki večini), mnoge obolevajo s podobnimi simptomi. Tožijo o bolečinah v hrbtu in zgornjih udih. Medicinske izkušnje pravijo, da delo s stalno sklonjeno glavo in z neoprtimi rokami pripelje do bolezenskih sprememb v vratni hrbtenici in do okvar živčevja na rokah. Stalno napeto drobno živčevje med vretenci vratne in hrbtne hrbtenice izzove bolečine in se brani proti preobremenitvam z vezivnim otrjevanjem in celo z okostevanjem, kar zmanjša gibljivost in pritiska na korenine živčnega pleteža za obe roki.

Proti takim težavam je najboljša preventiva in tudi kurativa prav skrbno izbrana telovadba vključena v cikel delovnega procesa.

V našem primeru smo akcijo začeli preko varstva pri delu in sindikata, ki sta v prvi fazi opravila

propagiranje in anketiranje. Anкета je pokazala izredno zanimanje, zato smo na delavskem svetu »uzakonili« deset minutne odmore in postavili termin, v katerem bo organizirana vadba potekala. Vsako leto začnemo 2. novembra in zaključimo 30. aprila. Desetminutni odmor se začne vsakič ob 12. uri, sama vadba pa poteka 5 minut. Dogovorili smo se tudi da se aktivnost ukine v primeru, če je udeležba več kot teden dni pod 30%. V prvi fazi je bila vadba za delavke prostovoljna, za vodje linij pa kar obvezna. Kmalu smo ugotovili, da prisila ni potrebna, saj so razumni kaj hitro spoznali, da vse skupaj koristi v prvi vrsti njim sa-

mim. Ob zaključku »telovadne sezone«, torej konec aprila, avtomatsko »ugasnejo« tudi dodatni odmori. To je zelo pomembno, ker doprinese k resnosti in tudi med udeležence vnese občutek pomembnosti in organiziranega pristopa. Tudi začetek naslednje sezone mora imeti primerno obliko. Običajno začnemo s kratkim nagovorom predsednika sindikata, obratne zdravnice ali kar direktorja, v katerem omenimo pozitivne strani in rezultate telesne vadbe iz prejšnjega leta.

Letos, ko organizirana vadba uspešno teče že tretje leto, lahko ugotovimo, da je to predvsem za sluga dobre organizacije, dveh

izredno dobrih in prizadevnih mentorjev in ne nazadnje tudi spoznanje delavcev, da je taka telesna vadba koristna in vpliva na boljše počutje in delovne rezultate.

V DO Kibernetika uspešno poteka organizirana rekreacija tudi na nekaterih linijah TOZD Števci, ter v posameznih delih TOZD RTC in skupnih služb. Zanimajo TOZD na dvorišču v Savski loki se vključijo v aktivnost preko organizatorja rekreacije Rajka Kožarja, ki jim ponudi vso potrebno dokumentacijo in pomoč pri uvedbi. Prva poteza je torej na strani zainteresirane skupine delavcev.

Miro Albinini

Letovanje IC '86

Že tretje leto zapored bodo lahko delavke in delavci Iskre Commerce letovali v počitniških zmogljivostih te delovne organizacije. Glede na pobude in pripombe v minulih dveh letih je komisija za letovanja v IC letos postavila prikolice v naslednji krajih — v naturističnem kampu Ulika ter v »tekstilnih« kampih Funtana, Polari in Stupice. Manjše apartmaje pa je Iskra Commerce kupila — že lani v Miholaščici na Cresu, letos pa v Maredi.

Torej izbira je nekoliko drugačna kot lani oz. predlanskim.

Seveda se v Iskri Commerce srečujejo s podobnim problemom kot v drugih Iskrinih kolektivih — s pomanjkanjem počitniških zmogljivosti. Žal je že tako, da vsem v tistih nekaj tednih poletne sezone ni moč ustreči.

Ker bo komisija za letovanje v Iskri Commerce že te dni natisnila posebno brošurico s podrobnejšimi podatki o možnostih letovanja v zmogljivostih te delovne organizacije, v njej bo tudi prijavnica, pogledimo v tem razpi-

su termine za uporabo počitniških prikolic in apartmajev ter naslove poverjenikov, pri katerih se lahko prijavite za oddih.

Termini:
1. 6. — 11. 6.
11. 6. — 21. 6.
21. 6. — 1. 7.
1. 7. — 11. 7.
11. 7. — 1. 8.
1. 8. — 11. 8.
11. 8. — 21. 8.
21. 8. — 1. 9.
1. 9. — 11. 9.
11. 9. — 21. 9.

Poverjeniki posameznih dejavnosti oz. področij so:

Dejavnost marketinških raziskav in komuniciranja: Marko Apih, Poljanska 31, Ljubljana.

Vodstvo DO in skupne službe: Tončka Ježek, Topniška 58, Ljubljana.

Tržno področje Jugoslavije: Jože Prijatelj, E-16, Trg revolucije 3, Ljubljana.

Nabavna dejavnost: Brane Cvek, P-2, Trg revolucije 3, Ljubljana.

Izvozna dejavnost: Mitja Fajdiga, E-8, Trg revolucije 3, Ljubljana.

Dejavnost zastopanja tujih firm: Janez Debevec, Runkova 2, Ljubljana.

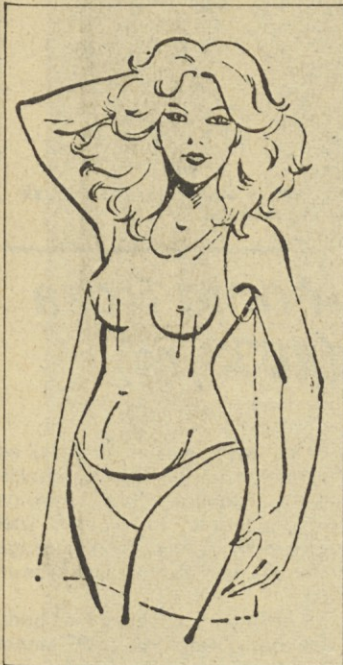
Koliko veste o negi telesa?

Barva, ki jo boste dobili s sončenjem hitro mine... Pivo daje sijaj lasem ... Po britju dlavičaste rastejo še hitreje in čvrsteje.... Ali so to znanstvena spoznanja, ali običajne pripovedke? Prepričajte se z naslednjim testom.

1. Ko hitro jeste, hrana hitreje izgoreva in zaradi tega take osebe nimajo problemov s težo in so vedno vitke.

Napačno:

Dogaja se povsem nasprotno od navedenega. Kdor hrano je hitro, v glavnem ne ve, kaj je, ne koliko je. Če temu dodamo še občutek zasičenosti, ki nastopa šele po 10, ali 15 minutah, je vse jasno. Naravna zavora za hrano je torej izven funkcije. Zaradi tega:

jejte mirno in ne hitite. Če jeste počasi, hrano dobro prežvečite in to pomaga k boljšemu prebavljanju.

2. Mila za čiščenje suhe kože.

Napačno:

V zadnjem času so se pojavila specialna mila za obraz in sindeti (syndets) prav tako pa tudi umetna sredstva za pranje, ki niso alkalna, temveč nevtralna, ali kislila. S tem so zelo prijetna za kožo, ker je tudi koža, kemijsko gledano, lahko kislila. Specialna mila so tudi obogatena z malo maščobe in se tako po njih koža ne suši. Na

podoban način se koža neguje tudi s kremastimi mastnimi otroškimi mili.

3. Kdor se ukvarja z bodi-buildingom se pretvarja v sklop mišic:

Napačno:

Bodi building je ena izmed najučinkovitejših metod, da oblikujete svojetelo tako, kotsi želite. S treningom mišic dosežete, da bo telo mišičasto, trdno, dobili boste zategnjene boke in meča, čvrste prsi, in vitek stas. Bodi building sprošča tudi v psihi-

nem smislu in zmanjšuje možnost stresa. Z eno uro buildinga izgubimo okoli 500 kalorij.

4. Od prevelikega sončenja se koža hitro menja

Pravilno:

Res je. Kdor se leta predolgo izpostavlja soncu, se izpostavlja tudi riziku, da poškoduje svojo kožo. Nevarni ultravijolični žarki prodirajo skozi podkožno tkivo in delujejo nevarno na podkožno tkivo. Tkivo s časom izgublja elektriciteto. Poleg kalogena se vlakna sušijo. Koža ni več sposobna prejemati vlage in je tudi ni sposobna vezati, zato nastajajo gube. Zato se ne izpostavljajte predolgo soncu!

5. Samo debeli ljudje lahko dobe celulitis na zadnjici in bokih!

Napačno!

Tudi pri suhih osebah je videti celulitis, če se napačno hranijo. Z napačno hrano se vežejo v vezivnem tkivu maščobne grudice. Ženski spolni hormon (estrogen) zadržuje vodo v tkivu in ga tako dela elastičnega. S časom tkivo popušča pred navalom masti, na koži pa se pokažejo manjši nanosi kot organske luske.

6. Hujšanje z akupunkturo je sijajna stvar, ni prijetnejše diete od nje.

Točno!

Arikuo-akupunktura deluje brez običajnih spremnih pojavov. Spremembe v ožilju, mrzvoljnost, občutek velike lakoteskoraj ne obstajajo. Predpostavka, da pri tem, da so tri igle v uho zadele pravo mesto. Ta način hujšanja zagotavlja trajen uspeh, ker se za čas tritedenske kure spremni način prehrane.

Malo pomoči z malo besed

Obrežite vrtnice:

Večina vrtnic je že vzbrstela in že imajo povsem majhne, komaj zaznavne lističe.

Pri nizkih vrtnicah, ali grmovnih vrtnicah pa naj gre že za veliko — ali malocvetne vrtnice, začnite obrezovati tako, da boste najprej odbrali določeno število enoletnih poganjkov vejic, dve, ali tri za slabše, šest, ali osem za najmočnejše in odstranite vse druge veje. Potem skrajšajte vsako od izbranih vejic na dolžino med 6 in 10 cm tako, da boste izbrali očesca na zunanji strani.

Pri vrtnicah, ki se ne vzpenjajo, potem ko ste pripravili ogrodje in grm ustrezno progresivnim podaljšanjem njegovega okostja, pristopite k pomlajevanju vej, ki so zrastle na

njem tako, da boste ohranili enoletne veje odrezane na 20—30 cm, včasih celo več. Tudi tukaj je treba odstraniti dvoletne in triletne veje, ki dajejo manj cvetov, kot pomlajene veje.

Anekdote

Je za jokati

Ko so na Dunaju izvedeli, da je umrl cesar Franc Jožef, so se radovedneži zbrali okoli dvora. Nekateri so pričeli jokati. Dvorni maršal se je pojavil na balkonu in jih začel tešiti:

Ljudje ni treba jokati. Vse bo ostalo po starem...

— Prav zato tudi jokamo!, se je oglašil glas iz ljudstva.

Prioriteta

Dve Fridrichovi dvorni dami, ki sta bili Fridrichu sicer zelo dolgočasni, sta se skregali okoli tega, kateri pripada čast, da gre prva h kralju. To so sporočili tudi Fridrichu.

Katere mož je starejši po činu, je vprašal on.

Istega čina sta.

Kateri je starejši po letih?

Iste starosti in istega razreda sta.

Potem naj vstopi najprej tista, ki je bolj neumna.

Odlikovanje

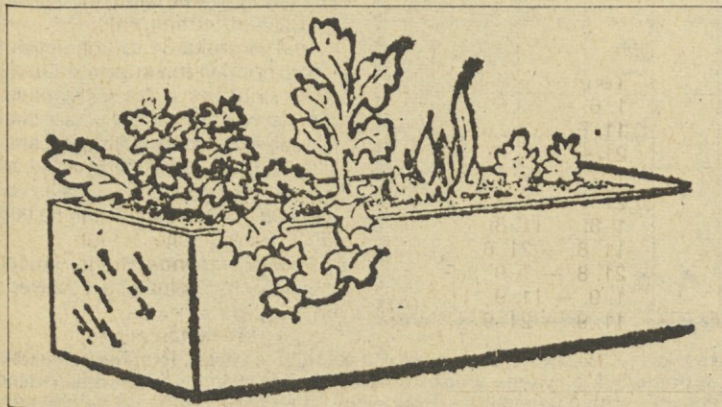
Fridrich je hotel svojemu častniku pripeti odlikovanje.

Veličanstvo, reče oficir, odlikovanje lahko sprejemem samo v vojni.

Kaj vam pada na pamet?, odgovori kralj. Zaradi vas menda ne bom nekomu napovedoval vojne?

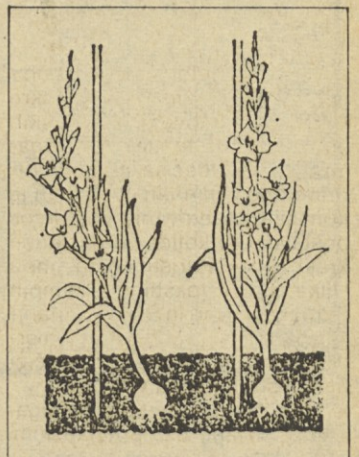
Vrt v oknu

Male lesene zabojčke lahko napravite sami, kot izredno lepe zabojčke za cvetje, ki ga lahko držimo na oknih. Dno napolnite s kamenčki, potem dodajte sloj peska in zemljo. Posadite indijski krompir, seme zelenja zaradi listja in drugo drobno cvetje.

Gladiola

Gladiola je rastla krivo prej, preden je bil popravljen količek, ob katerem je rasla. Zato je prav, če vemo: količek se postavlja poleg čebulice v času sajenja. Rezultat je očividno.

Kadrovska politika po naše (v obdobju uvajanja visokih tehnologij)

Ivan, ki vodi Janeze nalaga Pavlu nalogo za nalogo. »Bo že Pavel naredil še to«, »Ja, seveda, to bo pa Pavel naredil« (saj tako ni nikjer registrirano, kaj vse smo mu že naložili). »Saj imamo Pavla, saj je on usposobljen pa še plačan je za to!«

Peter predlaga Ivanu in Janezom, naj vendar pridobijo še kakšnega Pavla, saj naš Pavel res ne zmore vsega sam opraviti. Toda Ivan in Janezi so proti: »Kdo bo pa toliko plačal pa saj Pavel tako ne dela dovolj, saj mu ne kaplja od nosa«. »Če je pa tako zanič, naj pa kar gre!«

Jaka predlaga, naj bi Pavlu plačali več, toda to ne gre, kaj bodo pa rekli Janezi, ki prav tako delajo osem ur (pa še popoldan v drugem aranžmaju). Kar naj gre, če ni zadovoljen!

Res, Pavlov je še nekaj na tem svetu, »povabimo jih k sodelovanju!«

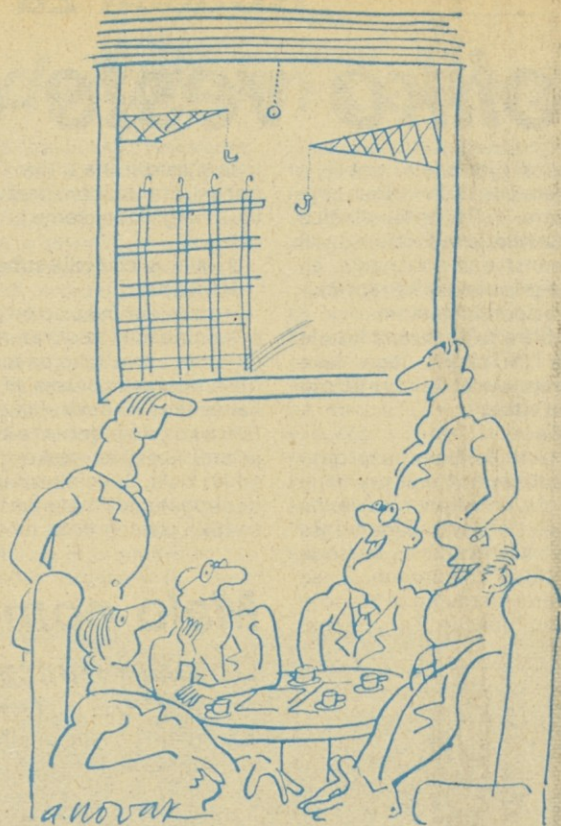
Toda žal vsi Janezi ne mislijo tako, tu so pa še Johani, Giovaniji, Doniji itd. »Pa saj je Pavlom cena nesramno zrasla!« (Najbrž s svojim delom nekaterim kolektivom toliko koristijo?)

Mi novih Pavlov ne moremo toliko plačati, saj starim Pavlom in Janezom tudi ne damo toliko. Toda brez Pavlov gre voz po bregu navzdol!

Rezultat tega obnašanja je:

- Pavel se bo pretegnil in gre rajši drugam.
- Pavel tiho sprejema naloge, izvršuje pa le delček.
- Ivan ne analizira položaja in Pavla, ki je zanič, našene.
- Pavel pod bremenom omaga (pa saj smo vedeli, da se stara).
- Ali ni treba sejati, če hočemo žeti, ali ne bi Ivani, Sineti in Konradi premislili položaja in prepričali Janeze?
- Vsaka podobnost med gledanjem teh Janezov, Ivanov, Sinetov in Konradov in nekaterih naših je zgolj slučajna.

I. P., Elementi

— Tovariši, ne zidamo silosa zato, ker je dovolj koruze, ampak zato, ker je trenutno dovolj opeke in cementa.

		SATELIT	ČLOVEK-AVTOMAT SAMODEJ	USTVARJEN VTIŠ ZA DOLOČENO OSEBO	MONGOL. VLADAR	STAREJŠI JAPON. TELO. VADEC	ENAKI CRKI	GENERAL LIUBIČIČ	ČIŠČENJE SVETIH PODOB	ZAREBR-NICA
SESTAVIL RUDI MURN	PREBIVAL-LEC TRATE	REDKA NAKODRANA VOLNENA TKANINA	STAROGRŠKI SLIKAR	OZNAKA ZA NEMŠKO PLEMSTVO	RADON PREBIVAL-KA EVROP. DRŽAVE	ANTON KOLAR	PRIPRAVA V FOTOGRAFARATU	PEVSKI ZBOR BORILNI SPORT		SPEC. ZA UŠESNE BOLEZNI
VERDIJEVA OPERA						STAR GERMAN RANOCELNIK		ANTON TROST DEL STROJA		
VOJAŠKO POROČILO						KROŽNO OBLIKOV. VAS AFR. LJUDSTEV		REKA V GANI		
PREBIVALKA ATEN						NOBELOVEC ZA MEDICINO 1943	ZENSKI GLAS GRŠKA CRKA	OŽINA NA MALAKI		
TENKA MREŽASTA TKANINA			SODOBNI NEMŠKI FIZIK TANTAL					ZADNIK ANUS		
FRANC. PISATELJ AVTOR "ARIANE"						ZVEZDA V ORLU		DEL VOZA		
GRMČ. RASTL. Z IGLIČASTIMI LISTI						?	TWAIN TOM SAWYER	ISKRA	ZAVARJE-NO MESTO	

Monte Rosa (4633 m)

Med prvomajskimi prazniki bo Iskrino planinsko društvo organiziralo visokogorski turni smuk na pogorju Monte Rose v Italiji. Izlet bo tridnevni, v primeru slabega vremena pa bi ga podaljšali še za en dan.

S posebnim avtobusom se bodo udeleženci odpeljali proti Monte Rosi 1. maja zjutraj ob 2. izpred dvorane Tivoli v Ljubljani. Iz vasice Alagne se bodo z gondolsko žičnico povzpeli na višino 3200 metrov, nato pa peš do kočice Nifetti (3600 m), ki bo tudi izhodišče za izlete. Naslednji dan se bodo povzpeli na enega izmed vrhov in sicer na Punto Margerito. Hoje bo približno 5 ur. Do kočice se bodo vrnili s smučmi. V dolino bodo smučali naslednji dan.

Izlet je primeren za kondicijsko dobro pripravljene planince. Oboji, turni smučarji, kot tudi planinci, morajo biti opremljeni z derezami in cepini, oz. smučarskimi palicami.

Cena izleta je 17.000 dinarjev, za gondolsko žičnico in spanje pa velja imeti s seboj še kakšnih 50.000 lir.

Prijave sprejema Breda Jančar po telefonu: 572-331/614 do zasedbe avtobusa.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željenzov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.

Iskra